

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2021

C:19

Maakuntahallitus 14.03.2022 § 59

Tarkastuslautakunta 20.04.2022 § xx

Maakuntavaltuusto 13.06.2022 § xx

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2021

Kainuun liitto 2022

C:19

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
Puh. 040 722 0900
kirjaamo@kainuunliitto.fi
Kansikuva: Paula Halonen

C:19
ISBN xxx-xxx-xxxx-xx-x (painettu)
ISBN xxx-xxx-xxxx-xx-x (verkkojulkaisu)
ISSN-L xxxx-xxxx
ISSN xxxx-xxxx (painettu)
ISSN xxxx-xxxx (verkkojulkaisu)

Kajaani 2022

Sisällysluettelo

1	MAAKUNTAJOHTAJAN KATSAUS.....	7
2	TOIMINTAKERTOMUS.....	10
2.1	Toiminnan keskeiset tulokset	10
2.1.1	Edunajaminen	10
2.1.2	Elinkeinot ja aluekehitys.....	12
2.1.3	Alueidenkäyttö.....	18
2.1.4	Hallintopalvelut ja viestintä.....	20
2.2	Luottamushenkilöhallinto	21
2.3	Henkilöstö.....	25
2.4	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	27
2.5	Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.....	28
2.6	Tilikauden tulos.....	29
3	TOTEUMAVERTAILU.....	32
3.1	Edunajaminen	32
3.2	Elinkeinot ja aluekehitys.....	36
3.3	Alueidenkäyttö.....	40
3.4	Hallintopalvelut.....	41
3.5	Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.....	41
4	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	58
4.1	Kainuun liiton tuloslaskelma 31.12.2021 ja 31.12.2020	58
4.2	Kainuun liiton rahoituslaskelma 31.12.2021 ja 31.12.2020	59
4.3	Kainuun liiton tase 31.12.2021 ja 31.12.2020	60
4.4	Jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2021.....	61
5	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	61
5.1	Tilinpäätöksen liitetietoja koskevat säännökset ja ohjeet	61
5.2	Liitetietojen ryhmittely.....	62
2.3	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	62
5.3.1	Kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	62
5.3.2	Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	63
5.3.3	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	63
5.4	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	63
5.5	Tasetta koskevat liitetiedostot.....	65
5.5.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	65

5.5.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	67
5.6	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	69
5.7	Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen.....	69
5.8	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	70
	LUETTELOT JA SELVITYKSET	71
	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	73
	Liite 1: Hallinto ja henkilöstö.....	74

1 MAAKUNTAJOHTAJAN KATSAUS

Toimintavuosi 2021 oli Kainuun liitossa poikkeuksellisen työntäyteinen: Kainuu-ohjelman valmistelu laaja-alaisena prosessina ja liiton tärkeimpänä ohjelmana satoi työpanosta koko vuoden ajan ja valmistui aikataulussa joulukuun maakuntavaltuustossa. Koronapandemian vaikutuksesta kokouskäytännöt jatkuivat etä- ja hybridimallilla. Syyskaudelle erityisen lisätehtävän toi luottamushenkilöorganisaatioiden vaihtuminen. Tuulivoimakaavan valmistelu toimi täydellä teholla. Edunajamisessa liikenneasiat olivat vahvasti esillä: liikenne12 -ohjelman valmisteluun vaikuttaminen ja lentoliikenteen jatkuvuuden turvaaminen erityisinä kohteina.

Edunajamisessa laajasti työsarkaa

EU:n ohjelmakauden rahoitusten maakunnittaisista kehyksistä oli käyty neuvottelua ja epävirallista vääntöä aina 2019 vuoden lopulta saakka. Vasta syksyllä 2021 työ- ja elinkeinoministeri teki asiaan kompromissiksi luonnehdittavan päätöksen. Kainuun rahoitusraami tulevalle ohjelmakaudelle 2021 – 2027 tulee sen mukaan säilymään määrällisesti entisellä tasolla. Sen sijaan ohjelman painotuksiin on tulossa selkeitä muutoksia: ilmastotehtävät painottuva ja erityisesti turpeen energiakäytön loppumisen seurauksia korjaaviin toimenpiteisiin tulee komission linjausten mukaisesti uuden rahoitusinstrumentin (JTF) kautta rahoitusta.

Itä- ja Pohjois-Suomen näkökulmasta on valitettavaa, että muutamat etelän maakunnat ovat lähteneet romuttamaan Suomen jäsenyysneuvotteluissa saavutettua erityisasemaa Itä- ja Pohjois-Suomen harvaanasutuille alueille. Koheesiopolitiikan tavoite Euroopassa on tasata jäsenvaltioiden keskinäisiä ja maiden sisäisiä alueellisia kehityseroja. Suomi ei ole koheesiomaa, mutta Suomen sisällä on kehityseroja, joita tulee voida tasata.

Lainsäädännössä maakuntien tehtävien kannalta keskeisimmät lait olivat valmistelussa. Näistä työ- ja elinkeinoministeriön valmisteleva aluekehitys- ja EU:n rahoitusohjelmia koskevat lait ja asetukset saatiin voimaan syksyllä 2021. Sen sijaan ympäristöministeriön johdolla tehty maakäyttö- ja rakennuslain uudistus ajautui umpikujaan. Maakuntien liitoilla oli yksimielinen näkemys po. lain uudistamisen tavoitteista, mutta niiden osalta lakiluonnokset eivät vastanneet tavoitteitamme. YM:n asetettua lakiluonnokset lausunkierrokselle maakuntien liittojen lisäksi myös muut keskeiset po. lain ”pääkäyttäjät” (kaupungit ja kunnat) esittivät uudistuksen keskeyttämistä.

Itä-Suomen **maakuntien** yhteistyö tiivistyi liikenneasioissa, jonka vaikuttamiskohteita olivat ns. Itärata-hanke sekä nykyisten rautatieyhteyksien kehittäminen. Itärata-hanke sai valtakunnallisessa päätöksenteossa tavoittelemamme aseman kolmantena suurhankkeena ja sen suunnitteluun perustettiin oma hankeyhtiö, johon Kajaanin kaupunki tuli Kainuusta mukaan. Liikenne12 -ohjelman ja varsinkin sen pohjalta valmistelussa ollut liikenneinvestointien ohjelma ovat olleet suuri pettynyt niin Itä- kuin Pohjois-Suomelle.

Koronavaikutukset jatkuivat

Kainuun lentoliikenteen lähes täydellinen pysähtyminen vuoden ajaksi on ollut koronan vaikutuksista pahin. Tämän haasteen voittamiseksi syntyi nopeasti kuuden maakunnan ja viiden keskuskaupungin tiivis edunvalvontarinki. Sen kautta saatiin vaikutettua LVM:n ja Traficom:n päätöksiin niin, että po. reiteille saatiin käyntiin ostopalveluna toimivat su-pistettu lentoliikenne toukokuun lopulta 2021 alkaen. Liikenteen palautuminen markkinaehtoiseksi on maakunnan saavutettavuuden ja koko talouselämän kehitykselle aivan oleellinen. Lentoliikenteen saaminen kannattavaksi jo kuluvana vuonna on Kainuulle vakava, yhteinen haaste, jossa on koottava voimat ja tahto yhteen.

Kainuu on selvinnyt koronaepidemiasta ja sen vaikutuksista muihin maakuntiin verrattuna suhteellisesti pienemmin ongelmin. Työllisyys- ja muuttoliiketilastot todistavat Kainuun poikkeuksellisen hyvästä kehityksestä suhteessa muihin maakuntiin. Kaivannais-toiminnan kehitys erityisesti Terrafamen akkuminaeralitehtaan rakentaminen veti edelleen taloutta kasvuun. Keskeinen tekijä Kainuun menestykselle koronan torjunnassa on ollut Kainuun maakunnallinen sote-organisaatio ja sopivan kokoinen maakunta, jossa on pystytty ketterään reagointiin, nopeaan päätöksentekoon ja tehokkaaseen viestintään.

Mainetyö konkretisoituu

Kainuun liitto sai vuoden 2021 toimintasuunnitelmassa erittäin vahvan tuen jatkaa ja vahvistaa maakunnan mainetyötä ja koota aluemarkkinointia mm. perustamalla uuden viestintäpäällikön toimen. TEM:n myöntämän siltasopimuksen erillismäärärahojen turvin voitiin vahvistaa osaavan työvoiman saatavuutta parantavia toimenpiteitä, joissa niissäkin on osana aluemarkkinointi ml uudet kohderyhmät nuoret naiset ja monipaikkaiset henkilöt. Matkailun kansainvälistäminen kääntyi koronan vaikutuksesta kotimaan matkailun vahvaksi trendiksi. Arctic Lakeland -yhteistyössä valmistui yhteinen brändi, joka nousee merkittävään rooliin Kainuun lentoliikenneyhteyksien jatkuvuuden turvaamisessa. Kesällä 2021 valmistui myös Kainuun uusi aluemarkkinointibrändi ”vapauden valtakunta”. Sen mukaiset rekrykampanjat käynnistyivät syksyllä 2021 ja aloitettiin Kainuun toimijoiden yhteisen portaalin kainuu.fi valmistelu.

Liiton toiminnassakin uutta

Kainuun liiton sisäisessä toiminnassa oli konkreettisesti esillä liiton ICT- ja TAHE-palvelujen uudelleen organisointi ja kehittäminen. Toinen lisätyötä vaatinut muutosprosessi oli syyskaudella uusien luottamushenkilöelinten perehdyttäminen, johon pyrittiin panostamaan vahvasti.

Oikea tilannekuva on keskeinen perusta Kainuun kehittämiselle, yhteisille johtopäätöksille ja yhdensuuntaiselle toiminnalle. Yhteisen ajantasaisen tilannekuvan merkitystä erityisesti nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä toimittaessa. Koronan lisäksi uusia haasteita toimintaympäristöömme alkoi näkyä EU:n komission suunnalta. Brysselissä on valmistelussa lukuisia ilmasto-, energia- ja luontoasetuksia, joiden yhteisvaikutus voi olla Suomen ja Kainuun metsä- ja maatalouden kannalta huomattava. Toisaalta ilmassa on monia trendimuutoksia, joihin tarttumalla Kainuun kehittämisessä avautuu uusia mahdollisuuksia.

Pentti Malinen
maakuntajohtaja

2 TOIMINTAKERTOMUS

2.1 Toiminnan keskeiset tulokset

2.1.1 Edunajaminen

Edunajaminen ja alueyhteistyö ovat keinoja toteuttaa aluekehitystehtävää maakuntaohjelman tavoitteiden mukaisesti. Kokonaisuuteen kuuluu kansallinen ja kansainvälinen edunvalvonta sekä ennakoiva edunajaminen yhdessä jäsenkuntien, kainuulaisten sidosryhmien sekä muiden maakuntien yhteistyön avulla. Vuoden loppupuolella Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat vahvistivat EU-edunvalvontaa laajentamalla sen kohteeksi ilmasto-, ympäristö- ja energiapolitiikat, joilla on vaikutusta erityisesti alueiden metsätalouteen ja -teollisuuteen. Kainuun liiton edunajamista on koordinoanut maakuntajohtaja maakuntahallituksen ohjatessa ja linjatessa toimintaa.

Edunajamisen ja maineyön rooli on korostunut Kainuun liiton toiminnassa jo usean vuoden aikana ja kehitys jatkui edelleen toimintavuoden 2021 aikana. Maakuntahallitus on priorisoi ”Kainuun edunajamisen tavoitteet ja kärkihankkeet 2021-2022” maaliskuussa 2021. Joulukuun kokouksessaan maakuntavaltuusto päätti, että edunajamisen linjauksista päätetään seuraavan vuoden osalta maakuntavaltuustossa.

Keskeisin edunajamisen tavoite on ”Kainuun positiivisen rakennemuutoksen tukeminen” ja sen päälinjaukset olivat

- Osaavan työvoiman saannin varmistaminen ja
- Osaamiskeskittymien vahvistaminen (ÄES).

Toinen edunajamisen prioriteetti on ”Kainuun saavutettavuuden parantaminen (liikennejärjestelmä)” ja sen päälinjaukset olivat:

- Valtakunnalliset runkoverkkolinjaukset ja EU:n TEN-T-verkosto
- Kainuun lentoliikenteen palvelutason ja saavutettavuuden parantaminen
- Elinkeinoelämälle tärkeiden maantieyhteyksien kehittäminen
- Kainuun rautatieyhteyksien nopeuttaminen
- Tietoliikenneyhteyksien ja datapalvelinkeskusten kehittäminen
- Sähkön siirtohintojen tasapuolisuuden takaaminen koko maassa
- Kuljetustuki.

Erittäin paljon edunajamistyötä aiheutti koronavuoksi keskeytyneen lentoliikenteen ylläpitäminen Kajaaniin ja neljälle muulle paikkakunnalle. Näiden maakuntien maa-

kunnan liitot ja maakuntakeskukset tekivät tiivistä yhteistyötä, jonka tuloksena Traficom toteutti tarjouskilpailun ja Kajaanin yhteydet käynnistyivät toukokuussa 2021. Kun koronan vaikutukset jatkuivat, ostopalveluliikenne saatiin jatketuksi optiomenettelyllä 14.08.2022 saakka.

Edunajamisen keskeisenä kohteena Kainuulla sekä Itä- ja Pohjois-Suomella oli valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelu. Sen valmistuttua LVM ja Väylävirasto jatkoivat valmistelemalla valtakunnallista liikennejärjestelmän tilannekuvaa sekä liikenneinvestointien hankeluettelo. Nämä nousivat siten edunvalvonnan keskiöön. On todettava, että Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnille em. suunnitelmien sisällöt ovat olleet pettymys. Kainuun saavutettavuuden parantaminen vaatii poikkeuksetta vahvaa ylimaakunnallista ja kansainvälistä yhteistyötä, jossa keskeisiä foorumeita ovat Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunnat, Vt5-yhdistys, Tervan tien yhdistys sekä Nopeat itäradat yhdistys.

Itärata -hanke, jonka valmisteluun Kouvolan kaupungin vedolla osallistuivat kaikki Itä-Suomen maakunnat ja keskuskaupungit (ml. Kajaani ja Kainuu) eteni tuloksellisesti. Po-hanke hyväksyttiin valtioneuvostossa ja sitä esitetään lisättäväksi TEN-T -verkostoon. Vt5:n kehittämistä tukevia yhteistyöhankkeita saatiin toimintavuoden aikana käyntiin kaksi, joista TEM:n rahoittaman hanke "Viitosväylä" tukee Vt5:n ja Savon radan muodostaman kehityskäytävän vetovoimaa.

Kolmantena prioriteettina oli edunajamisessa "Investointien varmistaminen edunajamisen keinoin". Kainuun keskeisten investointipotentiaalin hyödyntäminen ja hankkeiden edistäminen mm. osana Suomen kestävän kasvun vihreän ja digitaalisen siirtymän investointihankkeita. Kainuun liitto omistaa osan Paltamoon biojalostamo suunnittelevalta KaiCell Fibers Oy:stä. Hankkeelle saatiin ympäristölupa kesällä 2020, mutta siitä tehdyn valituksen vuoksi lupa ei ole vielä vuoden 2021 aikana saanut lainvoimaisuutta.

Neljäs edunajamisen "kori" oli "Maakunta-, sote- ja kunta-asiat", jossa tavoitteet olivat:

- 1) maakuntien päätösvallan vahvistaminen
- 2) aluekehittämisen rahoitusvälineiden kokoaminen ja EU-ohjelmien aluelähtöisyys ja
- 3) maakuntien ja kuntien rahoituksen varmistaminen.

Viides edunajamisen osa-alue oli "Paikkariippumaton työ ja monipaikkaisuus". Kuudentena kohteena linjauksissa käsitellään "Kansainvälinen edunajaminen ja rajayhteistyö" -kokonaisuutta.

Vuonna 2021 jatkui käytäntö, jossa edunvalvonnan ajankohtaisista asioista keskusteltiin maakuntahallituksen kokouksissa maakuntajohtajan ajankohtaiskatsauksen yhteydessä.

Lainsäädäntövalmisteluun liittyen Kainuun liitto antoi pyydettyjä kannanottoja sekä vaikutti yhdessä muiden maakuntien ja Kuntaliiton kanssa ministeriöiden valmistelutyöhön. Toimintavuoden aikana käynnissä oli maankäyttö- ja rakennuslain uudistus: maakunnan liitot asettuivat yksimielisesti vastustamaan YM:n lausunnoille lähettämää lakiluonnosta. Maakunnan liittojen tehtäviin vaikuttava aluekehitys- ja rakennerahastolaki tuli voimaan syyskuussa 2021.

2.1.2 Elinkeinot ja aluekehitys

Elinkeinot ja aluekehitys, jonka perustehtävät ja tavoitteet on määritelty seuraavasti:

- Maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman laatiminen ja toteutumisen jatkuva seuranta
- Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman (TOPSU) laatiminen
- Toimintaympäristön muutosten arviointi, ennakointi ja seuranta
- Aluekehityslain mukaisen kansallisen ja EU:n alue- ja koheesiopolitiikan suunnittelun ja toteuttamisen johtaminen ja koordinointi Kainuussa
- Lakisääteinen alueyhteistyö Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan välillä
- Kansainvälinen yhteistoiminta Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston, kv-ohjelmatyön ja kv-hankkeissa toimimisen kautta sekä lähialueyhteistyö yhdessä muiden maakuntien kanssa
- Edunajaminen yhdessä alueen muiden viranomaisten ja yhteistoiminta-alueen maakuntien sekä Itä-Suomen maakuntien kanssa
- Europe Direct –tiedotuspisteen ylläpito ja tiedon välitys
- Kainuun liitolle perussopimuksen mukaan kuuluvat tai muuten sovitut tai eri laeissa määritellyt tehtävät

Yllä mainitut tavoitteet toteutuivat liiton toiminnassa hyvin, mitä on kuvattu seuraavassa sekä myöhemmässä luvussa 3.2.

Aluekehityslain mukaisen kansallisen ja EU:n alue- ja koheesiopolitiikan suunnittelun ja toteuttamisen johtaminen ja koordinointi Kainuussa

Elinkeinot ja aluekehitys -yksikön tehtävät perustuvat lakiin alueiden kehittämistä. Yksikön perustehtävät ovat maakuntaohjelman laadinta, sen toteuttamisen koordinointi, toteutusta tukevan maakunnan kehityksen seuranta ja ennakointi, kansallisen ja EU:n alue- ja koheesiopolitiikan koordinointi Kainuussa, Kainuun ja valtioneuvoston välisen aluekehittämiskeskusteluprosessin (ALKE) koordinointi, kansallista ja EU:n aluekehitysrahoitusta välittävän viranomaisen tehtävät sekä kansainvälinen maakuntaohjelman ta-

voitteita vahvistava yhteistyö EU:n, Venäjän ja pohjoisten (NSPA ja Barents) alueiden kanssa.

Vuoden 2021 tehtyjä keskeisiä työtehtäviä ovat olleet uuden Kainuu-ohjelman (maakuntasuunnitelma 2040 ja maakuntaohjelma 2022-2025) laatiminen (hyväksyttiin Kainuun maakuntavaltuustossa 22.12.2022) maakuntaohjelman 2018-2021 ja sen toimeenpanosuunnitelman (TOPSU, sisältää Kainuun koronaselvityssuunnitelman) ja Kainuun älykkään erikoistumisen strategian toteutus ja siihen liittyvä kv-yhteistyö, välittävänä viranomaisena toimiminen ja hankkeiden rahoitus (kansalliset, REACT-EU ja EAKR), maakunnan kehityksen seuranta ja ennakointi, Kainuun ja valtioneuvoston välisen aluekehittämisen (ALKE) keskustelujen valmistelu, toteutus ja sovittujen toimenpiteiden koordinointi, kaivannais- ja matkailustrategian toteutus, osallistuminen tulevan EU:n rakennerahastokauden (EAKR, ESR ja JTF rahastot) ja Venäjä-yhteistyöohjelmien valmisteluun sekä Interreg Europe (5 kpl), Karelia CBC (1 kpl) sekä Interreg NPA -ohjelman (1 kpl) rahoitteisten kansainvälisten hankkeiden toteutukseen.

Kainuun Etu Oy:n lakkauttamisen, joka vahvistettiin yhtiökokouksessa 29.04.2021, yhteydessä Kainuun liitolle siirtyi vuodenvaihteessa 2021 yhtä lukuun ottamatta kaikki Kainuun Etu Oy:n kansainväliset hankkeet (6 kansainvälistä hanketta ja näistä 5 elinkeinot ja aluekehitysvastuualueelle):

Seuraavassa on lueteltu Kainuun Etu Oy:ltä Kainuun liittoon siirtyneet kansainväliset hankkeet sekä kansainväliset hankkeet, e-MOPOLI, INNO PROVEMENT, Bridges, BLITZ ja CRR-COVID19, joissa Kainuun liiton Elinkeinot ja aluekehitys on ollut mukana alusta asti:

- 1) Bridging competence infrastructure gaps ja speeding growth and jobs delivery in Regions "BRIDGES". Rahoittaja: Interreg Europe. Kesto: 30.09.2022 asti. Kainuun liitto toimii hankkeessa pääpartnerina. BRIDGES-hankkeen toimenpidesuunnitelma toteuttaa Kainuun älykkään erikoistumisen strategiaa kahden painopisteen kautta. Ensimmäinen on Lingniinin jatkojalostus, jossa on toteutettu: 1) lingniinin jalostamisen toteutettavuusselvitys, 2) MITY:n jatkojalostushanke sekä 3) lingniinin jatkokehittämisen kv-yhteistyö BERRY+ AES kumppanuudessa. Toinen kokonaisuus on biotalouden arvoketjuanalyysit ja strategisesti merkittäviin arvoketjuihin pääseminen kansainvälisen TKI-yhteistyön avulla.
- 2) e-MOPOLI -hankkeessa (Electro Mobility as driver to support Policy Instruments for sustainable mobility) on tavoitteena vaihtoehtoisen polttoaineen ja sähköisen liikkuvuuden edistäminen keinoina taloudellisen toiminnan hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Hankkeen toteuttamisaika on 30.11.2022 asti. Kainuun liitto on yksi hankkeen toteuttajista.

e-MOPOLI -toimenpidesuunnitelmassa on keskitytty vähäpäästöisen liikenteen kehittämisen tavoitteiden sisällyttämiseen Kainuu-ohjelmaan, liikenteen vaihtoehtoisten energiamuotojen jakeluverkoston sekä julkisten hankintojen kehittämiseen välineiksi liikenteen vihreään siirtymän vauhdittamiseen sekä liikenteen vihreään siirtymään liittyvien innovaatioiden aktivointiin.

- 3) INNO PROVEMENT -hankkeessa (Translating Industry 4.0 to improved SME policy instruments targeting innovation) levitetään Industry 4.0 -vision (neljäs teollinen valankumous) mukaisia hyviä käytäntöjä partnerialueilla. Hankkeen toteuttamisaika on 31.05.2022 asti. Kainuun liitto toimii hankkeessa toteuttajakumppanina. INNO PROVEMENT -toimenpidesuunnitelmassa keskitytään teollisuus 4.0 lähestymistavan vahvistamiseen valmistavan teollisuuden yrityksissä Kainuussa.
- 4) Succession and Transfer of Business in Regions "STOB regions". Rahoittaja: Interreg Europe. Kesto 31.12.2022 asti. Kainuun liitto toimii hankkeessa partnerina. STOB regions -hankkeen toimenpidesuunnitelma kohdistuu yritysten omistajavaihdosten vauhdittamiseen, minkä tukena on Kainuun Yrittäjät ry:n toteuttama ja Kainuun liiton rahoittama Jatkumo-hanke. Toimenpidekokonaisuuksina suunnitelmassa ovat 1) Omistajanvaihdosten edistäminen ja 2) Toimijaverkoston yhtenäistäminen.
- 5) Policies & Measures to Support Local & Regional Innovation Ecosystems "ecoRIS3". Rahoittaja: Interreg Europe. Kesto: 31.12.2021 asti. Kainuun liitto toimi hankkeessa partnerina. ecoRIS3-hankkeen toimenpidesuunnitelman kautta on vahvistettu Kainuun kaivannaisalan klusteriyhteistyötä.
- 6) Supporting knowledge capacity in ICT among SME to engage in growth and innovation "SKILLS+". Rahoittaja: Interreg Europe. Hanke päättyi 31.03.2021.
- 7) Cross-border Investment Navigator for Monocities "CINNAMON". Rahoittaja Karelia CBC. Kesto 30.06.2022 asti. Kainuun liitto toimii hankkeessa partnerina.
- 8) Business of Literature Zones kirjallisuusmatkailun kehittämiseen keskittyvä Pohjoinen periferia ja Arktinen -ohjelmien (NPA) rahoittama hanke, jossa Kainuun liitto on toteuttajakumppani. Hankkeen virallinen nimi on Business of Literature Zones (lyhenne: BLITZ), mutta kirjallisuusmatkailun yhteiseksi tuotenimeksi on valittu Spot-lit. Hanke kestää 31.03.2022 asti.
- 9) Kainuun Edun hankkeista yksi sijoittui alueidenkäytön vastuualueelle: Logistics for Business Karelia-Oulu region: Developing logistics knowledge and capabilities among small and medium size companies "LOGOKA". Rahoittaja: Karelia CBC. Kesto: 30.06.2022 asti. Kainuun liitto toimii hankkeessa partnerina.
- 10) Vuoden 2020 lopussa elinkeinot ja aluekehitys vastuualueella päättyi Pohjoinen periferia ja Arktinen -ohjelmien (NPA) rahoittama CRR-COVID19 hanke (kesto 01.09.2020-31.12.2020), jossa tutkittiin koronapandemian vaikutuksia, yhteisöjen sietokykyä ja pandemian aiheuttamia reaktioita NPA-alueella. Hankkeen loppuraportointi tehtiin vuoden 2021 aikana.

Samoin elinkeinot ja aluekehitys vastuualueelle siirtyi Arctic Lakeland Kainuu – tuotteistaminen ja pilotointi 2021 -hanke. Siirrot toteutettiin vuodenvaihteessa 2021, jolloin hankkeet ja niissä toimineet henkilöt (4 henkilöä) siirtyivät projektityöntekijöinä elinkeinot ja aluekehitys vastuualueelle.

Elinkeinot ja aluekehitys vastuualueen taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Alueellisessa vaikuttamisessa edettiin maakuntaohjelman asettamien tavoitteiden suuntaan: kasvua tavoiteltiin rahoittamalla sekä toteuttamalla strategisesti viisaita ja kasvua tukevia hankkeita, ja tekemällä tai teettämällä ulkopuolisella taholla kehittämistyötä tukevia selvityksiä.

Aluekehityslain mukaisesti Kainuun liiton tehtävänä on edistää myös kuntien ja maakunnan välistä yhteistyötä. Säännölliset kuntajohtajakokoukset, joihin osallistui myös Kainuun liiton johto sekä Kainuun sote -kuntayhtymän johto, valmisteltiin Kainuun liitossa. Kuntakierros tehtiin elokuussa 2021 ja kuntaneuvotteluissa kysyttiin kuntien näkemyksiä tulevan Kainuu-ohjelman tavoitteiksi ja strategisiksi kysymyksiksi, jotka huomioitiin Kainuu-ohjelmaan tulevan maakuntasuunnitelman strategisissa linjauksissa. Lisäksi kuntien kanssa järjestettiin erillisiä keskustelutilaisuuksia Kainuu ohjelman tavoitteista.

Toimintaympäristön muutosten arviointi, ennakointi ja seuranta

Aluekehitysviranomaisena Kainuun liitto seuraa ja ennakoi maakuntaohjelman tavoitteiden saavuttamista ja myös laajempaa aluekehitystä. Tehtävää varten toimintaansa jatkoi alueen keskeisimmistä toimijoista koottu erityinen ennakointi- ja seurantaryhmä, jonka vetovastuu on Kainuun liitolla. Kainuun liiton sivuilla ylläpidettiin tilastot-sivustoa sekä kuiskintaa -ennakointi- ja seurantaportaalia ja kuiskintaa-somekanavia. Näiden kautta käytiin avointa keskustelua Kainuun toteutuneesta ja tulevasta kehityksestä. Lisäksi aloitettiin valmistelemaan uutta ennakoinnin ja seurannan toimintamallia, joka samalla muotoillaan palvelemaan vuoden 2023 alussa aloittavan Kainuun hyvinvointialueen tarpeita. Kainuun liiton elinkeinot ja aluekehitys vastuualueen johdolla valmistellaan elinvoima, ennakointi ja seuranta teeman yhteistyö eli tilannekuvan seuranta ja kehitysnäkymien ennakointi osaksi uutta hyvinvointialuetta.

Kansainvälinen yhteistyö, lähialue- ja maakuntien välinen sekä Älykkään erikoistumisen (ÄES) yhteistyö

TOPSU:ssa korostetaan kansainvälisen yhteistyön tärkeyttä työvoiman, investointien, opiskelijoiden ja matkailijoiden saamisessa ulkomailta Kainuuseen. Samoin kansainvälisyyttä korostetaan Kainuun mainetyössä ja TKI-toiminnan ja älykkään erikoistumisen kehittämisesä.

Kainuun liitto on mukana toteuttajakumppanina kolmessa Interreg Europe rahoitteisessa hankkeessa, joilla kehitetään kansainvälisenä yhteistyönä Kainuun älykkään erikoistumisen painopisteitä. Lisäksi Kainuun liitto on mukana kirjallisuusmatkailua kehittävässä Business of Literature Zones BLITZ -hankkeessa. Kainuun liitto on välittävänä viranomaisena rahoittanut älykkään erikoistumisen hankkeita REACT-EU, EAKR ja kansallisella rahoituksella.

Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat (NUTS 2 alue), mukaan luettuna Kainuu, hyväksyttiin EU:n Elinkeinot murroksessa -aloitteen (Regions in Industrial Transition) pilottialueeksi (ELMO). Itä- ja Pohjois-Suomen seitsemän maakuntaa toteuttavat ELMO-pilotin Lapin maakunnan koordinoimana. Alueelle laadittiin vuonna 2018 yhteinen strategia, joka perustuu maakuntien älykkään erikoistumisen painotuksiin ja maakuntaohjelmiin. ELMO yhteistyötä vauhdittamaan Kainuussa käynnistettiin vuonna 2019 Elinkeinot murroksessa (ELMO) Kainuun maakunnallinen toimeenpanohanke, jonka tavoitteena on edistää älykkään erikoistumisen strategian (RIS3) toimeenpanoa ja elinkeinojen uudistumista maakunnassa, maakuntien välillä (Itä- ja Pohjois-Suomen alueilla) ja kansainvälisesti. Hanke oli EAKR rahoitteinen, rahoittajana Kainuun liitto ja sen budjetti oli 152 620 euroa. Hankkeen toteutusaika oli 2019-2021 (hanke päättyi 31.12.2021).

Kainuun liitto osallistuu EU:n komission älykkään erikoistumisen (RIS3) kumppanuuksien toteutukseen. Kainuun liitto koordinoi osana Bridges -hanketta uusiutuvien luonnonvarojen jatkojalostukseen ja niihin liittyvään TKI toimintaan keskittyvää älykkään erikoistumisen kumppanuutta (BERRY+). Lisäksi Kainuun liitto on mukana ClusSport (urheilun TKI) ja Mining regions (kaivosala) kumppanuuksissa, joissa kehitettiin yhteistyöhankkeita ja yhteisiä kv-hankehakemuksia yhdessä kv-kumppaneiden sekä Kainuun oppi- ja tutkimuslaitosten ja yritysten kanssa vuonna 2021.

Kainuun liiton edustajat osallistuivat Karelia CBC 2014-2020 -ohjelman päätöksentekoon sekä uuden ohjelmakauden edunajamiseen ja Karelia CBC 2021-2027 ohjelman valmisteluun. Tätä tarkoitusta tuki myös Euregio Karelia-yhteistyössä valmisteltujen, yhteisten kulttuurin ja matkailun alastrategioiden valmistelu. Kainuun Venäjä-strategian päivitystä vuosille 2021–2027 jatkettiin ja strategia hyväksyttiin maakuntahallituksessa 14.06.2021. Lokakuussa 2021 Kainuun maakuntahallitus nimesi uuden Venäjä-strategiaryhmän. Myös Kainuun liiton johdolla toimiva pienempi työvaliokunta aloitti työnsä marraskuussa 2021. Kainuun liitto osallistui myös Barentsin aluekomitean, alue-neuvoston sekä Barentsin työryhmien työskentelyyn.

Europe Direct –tiedotuspisteen ylläpito ja tiedon välitys

Europe Direct Kainuu valittiin uudelle toimintakaudelle 2021-2025 EU:n komission koordinoimaan tiedotuspisteverkoston. Uusi toimikausi käynnistyi virallisesti toukokuun alusta alkaen. Suomeen valittiin kahdeksan tiedotuspistettä. Maakunnan liitot toimivat isäntäorganisaationa Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Etelä-Pohjanmaan ja Etelä-Savon maakunnissa. Leader toimintaryhmät isännöivät tiedotuspisteitä Pohjois-Satakunnassa, osassa Pirkanmaata ja Hämettä sekä Kymenlaaksossa.

Tiedotuspisteen tehtävien eteen teki työtä kaksi henkilöä (Eero Vilhu vastaavana, Minna Mustonen toisena työntekijänä), yhteensä noin 1 henkilötyövuoden verran. Kainuun liiton sisäinen ED-tiimi kokoontui muutaman kerran vuoden aikana suunnittelemaan tulevia toimia. Facebook- ja Twitter -tilejä käytettiin aktiivisesti uutisten ja tapahtumien viestinnässä. Facebook -tili jouduttiin uusimaan, kun tuntemattomasta syystä alkuperäisen tilin käyttö estettiin ja ratkaisua tähän ei löytynyt.

Uudella toimintakaudella painottuvat perustoimien (tiedotus, some-kanavat, uutiskirjeet, materiaalin jako, neuvonta) lisäksi yhteistyö koulujen kanssa, paikallismediayhteistyö ja muiden EU:n verkostojen välinen yhteydenpito. Komission painopistealueiksi valittuihin teemoihin tulee kiinnittää huomiota kaikissa toimenpiteissä. Näitä teemoja ovat nyt kaksoisiirtymä (vihreän kehityksen ohjelma - Green Deal - ja digitaalinen siirtymä), COVID-19 pandemian hoito ja Euroopan tulevaisuuskonferenssi.

Erytisiä vuosisuunnitelmaan sisällettyjä toimia saatiin toteutettua vuoden aikana hyvin. Rahoitusinfoja järjestettiin vuoden aikana kaikkiaan kolme, joissa keskityttiin uuden ohjelmakauden rakennerahastoihin ja esiteltiin myös kansainvälisten ohjelmien tilannetta ja näkymiä uutteen kauteen siirryttäessä. Eurooppa-viikolla toukokuussa järjestettiin toritapahtuma ja rastikierros Kajaanin keskustassa. Myös sosiaalisessa mediassa oli tempauksia Eurooppa-päivän juhlistamiseksi. Syyskaudella pidettiin uuden ohjelmakauden avajaiset Kainuun ED-pisteen osalta Kajaanin ammattikorkeakoululla. Avajaisten teemanä esiteltiin EuroHPC-yhteistyötä esimerkkinä euroopanlaajuisesta yhteistyöstä suurteholaskennan alalla. Tilaisuuden yhteydessä järjestettiin vierailu LUMI DC - supertietokoneeseen Kajaanin Renforsin rannassa CSC:n (Tieteen tietotekniikan keskus) tiloissa. Loppuvuonna pidettiin yksi rahoitusinfo Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman toteutukseen liittyen. Suuri työpanos tehtiin EU-teemajulkaisun valmistelussa. Huippuosaamista Kainuusta -julkaisu esittelee EU- ja kansallisen kehittämisrahoituksen vaikuttavuutta ja tuloksia pitkällä tähtäimellä Kainuussa. Julkaisussa esitellään neljä

osaamiskeskittymää, joita on kehitetty useamman ohjelmakauden ajan. Julkaisua voidaan jakaa myös tulevana vuosina tilaisuuksissa ja tapahtumissa. Sähköistä julkaisua on helppo jakaa ja julkaisua painettiin 1500 kappaletta.

2.1.3 Alueidenkäyttö

Maakuntakaavoitus on Kainuun liiton lakisääteinen päätehtävä alueiden kehittämisen rinnalla. Maakuntakaavan laatiminen, sen ajan tasalla pitäminen sekä kehittäminen ja seuranta perustuvat maankäyttö- ja rakennuslakiin. Maakuntasuunnitelman ohella muuta alueidenkäytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava osoittaa maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita.

Maakuntakaavoitus

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamista koskeva maakuntakaavaluonnos valmistui ja se asetettiin julkisesti nähtäville 22.12.2021–31.01.2022 väliseksi ajaksi. Kainuun tuulivoimaloiden alueiden soveltuvuuden arviointi ja Kainuun maiseman perusselvitys valmistuivat. Kaavan tarkistamiseen liittyviä neuvotteluja pidettiin eri yhteistyötahojen kanssa.

Muut viranomaistehtävät

Alueidenkäyttö osallistui kuntakaavojen viranomaisneuvotteluihin ja antoi lausuntoja kaavahankkeista, osallistui kuntien ja ELY-keskuksen välisiin kehittämiskeskusteluihin sekä kuntien ja Kainuun liiton väliseen kuntakierrokseen. Kuntien kaavoituksen ohjaamista ja edunvalvonnan toteuttamista varten valmisteltiin lausuntoja yhteensä 60 kpl. Lausunnot valmisteltiin annettujen aikataulujen puitteissa.

Kainuun liiton sisäiset tehtävät tehtäväjaon mukaisesti:

Liikenneasiat

Kainuun maakunnallinen liikennejärjestelmätyöryhmä kokoontui vuonna 2021 kaksi kertaa. Osallistuttiin vastuutahona Pohjois-Suomen kehittyvä lentoliikenne 2020 -hankkeeseen, Pohjois-Suomen liikenne 2021 hankkeeseen, Barentsin liikenne- ja logistiikkahankkeeseen (BRTL), Northern Axis - Barents Link -hankkeeseen (NABL). Osallistuttiin yhteistyötahona Kajaanin lentoliikennettä koskeviin yhteistyöneuvotteluihin ja Nopeat itäradat -neuvottelukunnan toimintaan sekä Barentsin alueellisen liikenne- ja logistiikkatyöryhmän toimintaan jäsenenä. Itä-Suomen maakuntien kanssa tehtiin Itärata-

hanketta, Savon ja Karjalan ratojen nopeuttamista sekä viitosväylän ja kuutosväylän kehittämistä koskevaa yhteistyötä ja edunvalvontaa. Etelä-Savon maakuntaliiton sekä Pohjois-Savon ja Kainuun liittojen toimeksiannosta valmistui Savon radan nopeuttamista koskeva selvitys. Savon radan ja valtatie 5 kattava Viitoskäytävä-hanke käynnistyi. Itäisen Suomen maakunnan liittojen kanssa laadittiin yhteinen Itä-Suomen neuvottelukunnan kannanotto valtakunnallista liikennejärjestelmätystä koskevaa yhteistyötä ja edunvalvontaa varten. Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkajärjestelmää koskeva edunvalvontaesite päivitettiin.

Paikkatietoasiat

Paikkatietoa hyödynnettiin Kainuun liiton erilaisissa suunnitteluprosesseissa. Alueidenkäyttö vastasi Kainuun liiton paikkatieto-osaamisesta ja sen kehittämisestä sekä osallistui maakunnan liittojen väliseen paikkatietoyhteistyöhön ja harmonisoidut maakuntakaavat e-palveluksi -hankkeen toteutukseen.

Vaikutustenarviointi

Suunnitelmiin ja ohjelmiin liittyvät vaikutustenarviointimenetelmät ovat keskeinen osa suunnitteluprosesseja. Alueidenkäyttö vastasi niihin liittyvästä osaamisesta ja sen kehittämisestä. Alueidenkäyttö vastasi Kainuun suunnitelmien ja ohjelmien vaikutustenarviointityöryhmän toiminnan ja kokousten valmistelusta yhteistyössä elinkeinot ja aluekehitys vastualueen kanssa. Vuonna 2021 valmistui Kainuu-ohjelman vaikutusten arviointia koskeva ympäristöselostus. Työryhmä piti yhteensä kuusi kokousta toimintakaudella.

Edunajaminen

Kainuun liiton edunajamistyöhön osallistuttiin erityisesti alueidenkäyttöön ja liikenteeseen liittyvien tehtävien osalta. Edunvalvonnan toteuttamiseksi valmisteltiin lausuntoja sekä osallistuttiin alueellisiin, maakuntien välisiin sekä kansallisiin yhteistyöryhmiin ja yhteisiin selvitystöihin Kainuun liitolle asetettujen tavoitteiden mukaisesti mm. kaavoitus- ja rakennuslain, Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelman sekä Väyläverkon investointiohjelman valmisteluun. Liikennejärjestelmää koskevaa edunajamista ja yhteistyötä varten koottiin alueen kunnilta ja elinkeinoelämän edustajilta Kainuun liikenneinvestointitarpeiden luettelo.

Hankkeet

Alueidenkäyttö osallistui yhteistyötahona SafeWind-hankkeeseen, Pohjois-Savon liiton Viitoskäytävä-hankkeeseen, Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) Oulujoen vesistön ve-

sivisiohankkeeseen sekä Pohjois-Pohjanmaan liiton koordinoimaan Vesivoiman kulttuuriperintöhankkeeseen.

Vuonna 2021 on ollut meneillään alueidenkäytön vastuualueen koordinoimina Kolarctic CBC-rahoitteiset Barents Region Transport and Logistics -hanke, Northern Axis – Barents Link (NABL) -hanke, Pohjois-Suomen kehittyvä lentoliikenne 2020 -hanke sekä Pohjois-Suomen liikenne 2021 -hanke.

2.1.4 Hallintopalvelut ja viestintä

Hallintopalvelut

Hallintopalvelut keskittyvät vastuualueiden ja hallinnon tukipalveluihin, joihin sisältyy luottamushenkilöhallinto ja viraston toimintaedellytykset. Vuoden 2020 aikana ICT- sekä talous- ja henkilöstöhallinnon (TAHE) palvelujen muutosprojektit hoidettiin loppuun ja vuoden 2021 alusta lähtien Kainuun liiton ICT-palvelut hoitaa Atea Finland Oy ja TAHE-palvelut Monetra Oulu Oy. Hallintopalvelut tuottavat Kainuun liiton eri vastuualueiden ja hallinnon tukipalvelut toiminnan sujuvuuden ja tehokkuuden varmistamiseksi. ICT- ja TAHE-palvelujen muutoksista johtuvista lisääntyneistä työtehtävistä huolimatta hallintopalvelut hoitivat vastuualueensa tehtävät hyvin ja määräaikoja noudattaen. Hallintopalvelut vastuualueen taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin vuonna 2021. ICT-palvelujen ostaminen Atea Finland Oy:ltä sekä talous- ja henkilöstöpalvelujen ostaminen Monetra Oulu Oy:ltä on toteutunut suunnitellun mukaisesti.

Luottamushenkilöhallintoa käsitellään myöhemmin 2.2 kappaleessa.

Viestintä ja markkinointi

Viestintä ja markkinointi tukee Kainuun liiton toimintaa ja strategisten tavoitteiden saavuttamista. Kainuun liitolla on lakisääteinen velvollisuus tiedottaa kansalaisille vireillä olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä ratkaisuista ja niiden vaikutuksista. Aluemarkkinoinnilla ja mainityöllä Kainuun liitto kirkastaa maakunnan tunnettuutta ja mainetta yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa. Viestinnän kanavia ovat mediatiedotus ja oma sähköinen viestintä (verkkosivusto, sosiaalinen media, uutiskirje) sekä tarpeen mukaan maksulliset ilmoitukset. Jokaisella Kainuun liiton työntekijällä on osaltaan vastuu viestinnästä.

Viestinnän ammattilaisten tehtävänä on viestinnän suunnittelu, kehittäminen ja koordinointi, viestintäkanavien (verkkosivut, some jne.) ylläpito sekä muiden työntekijöiden tukeminen ja opastaminen. Viestintää ja markkinointia johti ja koordinoi helmikuun 2021 alusta lähtien toimessaan aloittanut viestintäpäällikkö. Kokopäivätoimisen viestintäasian-

tuntijan lisäksi johdon assistentti hoitaa tapahtumajärjestelyjä ja markkinointitehtäviä. Aluekehityksen vastuualueen harjoittelija suunnitteli ja valmisti useita sosiaalisen median kampanjoita loppuvuoden aikana.

Maineyö oli vuoden 2021 viestintäsektorin yhtenä pääteemana. Viestintäpäällikkö veti mainetiimiä, joka kokoontui yhteensä seitsemän kertaa. Kainuun liiton vetämä Kainuun aluemarkkinoinnin vahvistaminen -hanke jatkoi toimintaansa. Kainuun markkinointia toteutettiin mm. eri tapahtumien kautta, joissa Kainuun liitolla oli yhteistyökumppanuus.

Kainuun uusi brändi ja sen visuaalinen ilme valmistui ja otettiin käyttöön. Kainuun markkinointibrändi esiteltiin maakuntahallituksessa 07.06.2021.

Uuden brändi-ilmeen mukaisen Kainuu.fi -sivuston tekeminen aloitettiin ja sivusto julkaistaan vuoden 2022 alkupuolella.

Kainuun liitto otti käyttöön uuden Sharepointilla rakennetun Kajastus-intran. Intraa valmisteltiin yhdessä Kainuun kuntien kanssa. Kainuun toimijoiden käyttöön tarkoitettu kuvapankki valmistui.

Kainuun liitto otti yhdessä Kainuun kuntien kanssa käyttöön Kainuun Sanomien vedolla rakennetun Tapahtumien Kainuu -tapahtumakalenterin.

Kainuun julkisviestijöiden verkosto kokoontui vuoden aikana etänä kolme kertaa, lisäksi pidettiin koulutus Kainuun uuden brändi-ilmeen mukaisten somepohjien käytöstä. Osallistuttiin myös Pohjois-Suomen AVI:n kriisiviestijäverkostoon.

Kainuun liiton henkilöstölle järjestettiin yhdessä muiden maakuntaliittojen kanssa kolmen tunnin mittainen koulutus hyvästä virkakielestä. Henkilöstölle järjestettiin myös kaksi kolmen tunnin mittaista koulutusta O365 ja Teams -ohjelmien käytöstä.

2.2 Luottamushenkilöhallinto

Maakuntavaltuusto

Kainuun liiton ylin päättävä elin on kuntavaalikaudeksi valittava maakuntavaltuusto. Maakuntavaltuusto päättää mm. Kainuun liiton taloussuunnitelmasta ja talousarvioista, hyväksyy tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen. Maakuntavaltuustossa oli 35 jäsentä vuonna 2021. Kuntien valtuustot valitsevat maakuntavaltuuston jäsenet Kainuun liiton perussopimuksen mukaisesti niiden asukasluvun perusteella. Kuntavaalien jälkeen uusi

valtuustokausi alkoi syksyllä 2021 ja maakuntavaltuuston järjestäytymiskokous pidettiin 13.09.2021. Maakuntavaltuusto kokoontui toimintavuoden aikana neljä kertaa. Koronatilanne vaikutti kokousjärjestelyihin ja kokoukset pidettiin hybridikokouksina. Kesäkuun 2021 maakuntavaltuuston kokous pidettiin Suomussalmella ja joulukuun maakuntavaltuuston kokous Kuhmossa. Kesäkuun kokouksen yhteydessä käytiin vierailulla Kivivaa-
ran-Peuravaaran tuulivoimapuistossa Hyrynsalmen ja Suomussalmen rajalla. Tavoite on normaalinakin aikana pitää kokouksia toimikauden aikana eri puolilla Kainuuta.

Maakuntahallitus

Maakuntahallitus vastaa Kainuun liiton hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä ohjaa ja valvoo Kainuun liiton viraston toimintaa. Maakuntahallituksessa oli 12 jäsentä vuonna 2021. Jäsenyydet määräytyvät Kainuun poliittisten valtasuhteiden sekä kunnallisen edustavuuden mukaan. Kuntavaalien jälkeen uusi valtuustokausi alkoi syksyllä 2021. Maakuntavaltuuston järjestäytymiskokouksessa 13.09.2021 valittiin uusi maakuntahallitus.

Maakuntahallitus kokoontui toimintavuoden aikana 20 kertaa. Koronavirustilanteen vuoksi kokoukset pidettiin joko ns. hybridikokouksina tai kokonaan etäyhteydellä.

Maakuntahallituksen asettamat toimikunnat ja työryhmät sekä muut maakunnalliset työryhmät työskentelivät saamansa toimeksiannon mukaisesti. Näitä ovat mm. Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunnat.

Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntien muodostaman yhteistoiminta-alueen päätöksenteosta vastaavat maakuntahallitukset ja maakuntavaltuustot yhtäpitävin päätöksin. Asioiden valmistelu suoritetaan Pohjois-Suomen neuvottelukunnan kokousten yhteydessä. Vuoden 2021 aikana Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien kokouksiin osallistuivat Kainuun osalta maakuntahallituksen nimeämät neuvottelukuntien edustajat ja virkamiesjohtoa.

Koronavirustilanteen vuoksi Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien huippukokousta ei pidetty vuonna 2021.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävistä säännellään kuntalain 14 luvun 121:ssä ja Kainuun liiton hallintosäännön 7 luvun 53 §:ssä.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun muassa:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat

- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoitukseenmukaisella tavalla
- valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunnassa oli 7 jäsentä vuonna 2021. Kuntavaalien jälkeen uusi valtuustokausi alkoi syksyllä 2021. Maakuntavaltuuston järjestäytymiskokouksessa 13.09.2021 valittiin uusi tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunta työskenteli laatimansa työohjelman mukaisesti. Tarkastuslautakunta kokoontui toimintavuoden aikana kahdeksan kertaa. Tarkastuslautakunta valvoi kuntalain 84 §:n mukaisesti sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattoi sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi maakuntavaltuustolle joulukuussa 2021.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR)

Maakuntahallitus on asettanut maakunnan yhteistyöryhmän. Yhteistyöryhmässä ovat edustettuina:

- 1) Kainuun liitto ja sen jäsenkunnat,
- 2) ohjelmaa rahoittavat valtion viranomaiset ja muut valtionhallintoon kuuluvat organisaatiot,
- 3) alueen kehittämisen kannalta keskeiset tahot, kuten työmarkkina- ja elinkeinojärjestöt, sekä muut kansalaisyhteiskuntaa edustavat ympäristöjärjestöt tai sukupuolten tasa-arvoa edistävät järjestöt.

Kainuun liiton ja sen jäsenkuntien edustajat on valittu maakunnan yhteistyöryhmään vuonna 2017 ja toimikausi kesti 31.05.2021 saakka. Kuntavaalien jälkeen uusi valtuustokausi alkoi syksyllä 2021 ja maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) kokoontui uudella kokopanolla joulukuussa 2021. Maakuntahallitus on nimennyt yhteistyöryhmälle puheenjohtajan, joka on kuntalaissa tarkoitettu luottamushenkilö, sekä muiden osapuolten ehdotuksesta kolme varapuheenjohtajaa, jotka ovat yhteistyöryhmän jäseniä.

Maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpanoon kuuluu lisäksi kahdeksan asiantuntijajäsentä Suomen Metsäkeskuksesta, Kainuun alueyksikkö Akavasta, STTK:sta, Pro Agria Kainuusta, Pohjois-Suomen aluehallintovirastosta, Kajaanin yliopistokeskuksesta ja Kajaanin ammattikorkeakoulu Oy:stä ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) kokoontui toimintavuoden 2021 aikana viisi kertaa. Kokouksissa käsiteltiin maakunnan yhteistyöryhmän työjärjestyksessä määritellyt asiat sekä muita ajankohtaisasioita.

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö on valmistellut asiat MYR:n käsiteltäväksi. Varsinaisen sihteeristön kokoonpano muodostuu rahoittajien edustajista (ELY-keskus 7 henkilöä ja Kainuun liitto 2 henkilöä), puheenjohtajana toimii maakuntajohtaja ja sihteerinä EU-koordinaattori. Lisäksi kokoukseen osallistuu asiantuntijoina 17 henkilöä, jotka toimivat mm. hankevalmistelussa, seuranta-/tarkastustehtävissä. Tällä laajemmalla kokoonpanolla varmistetaan tiedonkulku rahoittajien välillä, vahvistetaan hankkeiden ennakointia valmistelua ja eri rahoitusinstrumenttien koordinaatiota. MYR -sihteeristö kokoontui vuoden 2021 aikana kymmenen kertaa.

Maakunnallinen nuorisovaltuusto (MaNu)

Kainuun maakunnallinen nuorisovaltuusto kokoontui alkuvuonna 2021 vanhassa kokoonpanossaan kerran ja sen hallitus kahdesti. Kokoontumiset olivat edelleen koronarajoitusten vuoksi virtuaalisia. Mukana kokoonpanossa oli alkusyksyyn saakka kuntien (pl. Hyrynsalmi), Kajaanin ammattikorkean ja Kainuun ammattiopiston edustajat sekä viisi nuorta vapaasti haettujen paikkojen kautta. Kevätkaudella yhteistoiminta oli vähäistä. Pari nuorta osallistui Kainuu-ohjelman laadintaan, työpajatyöskentelyyn ja varapuheenjohtaja piti nuorisovaltuuston ryhmäpuheenvuoron maakuntavaltuuston kokouksessa 21.06.2021.

Alkusyksystä 2021 nimetty uusi kokoonpano aloitti toimintansa vireästi Mieslahden Opistolla pidetyllä ryhmäytymistilaisuudella ja järjestäytymiskokouksella lokakuun lopussa. Kainuun nuorisovaltuuston edustajat osallistuivat marraskuussa Joensuussa pidettyyn soteuudistukseen ja siinä nuorten äänen vahvistamiseen keskittyneeseen maakunnallisten nuorisovaltuustojen yhteistapaamiseen. Manun edustajat olivat mukana myös Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinnassa sekä Kainuun soten hyvinvointialueen valmistelun HELLÄ-hankkeen ohjausryhmässä. Manulla on edustajat Kainuun koulutusasiain neuvottelukunnassa sekä Barentsin alueen nuorten neuvostossa. Nuorisovaltuustosta muodostettu hallituslaisten ydinjoukko laati kattavan lausunnon Kainuu-ohjelmasta sekä laati vuoden lopuksi valtuustoaloitteet nuorten mielenterveyspalvelujen tehostamisesta sekä nuorten osallisuudesta tulevan hyvinvointialueen toimintojen suunnitteluun. Nuorisovaltuuston syyskauden toisen kokouksen 07.12.2021 teemoina olivat soteuudistuksen valmistelu, nuorten osallisuus sekä valtuustoaloitteiden laadinta. Aloitteet jätettiin maakuntavaltuustolle sen vuoden viimeisessä kokouksessa.

Mukana vuoden 2022 puolella jatkavassa kokoonpanossa on mukana alueen kaikkien kuntien, opiskelijakuntien sekä neljä vapaiden paikkojen kautta tullutta nuorta. Myös maakuntavaltuustosta nimetyt kummivaltuutetut osallistuivat ja tukivat erinomaisesti uudessa kokoonpanossa aloittaneen joukon toimintaan.

2.3 Henkilöstö

Kainuun liiton virasto sijaitsee Kauppakatu 1:ssä Kajaanissa. Virastossa hoidetaan hallinnon tukipalvelut. Työssä tarvittavat välineet, ohjelmat ja laitteet on pidetty ajanmukaisina. Kainuun liiton prosessien sähköistäminen (mm. toimielinten sähköiset esityslistat) jatkuu. Tietohallinnon osalta on tarve saada joustoa Kainuun liiton omista tarpeista lähtevien välineiden ja ohjelmistojen käyttöön. Vuoden 2020 aikana hoidettiin loppuun ICT- sekä talous- ja henkilöstöhallinnon (TAHE) -palvelujen muutosprojektit siten, että vuoden 2021 alusta lähtien ICT-palvelut on toimittanut Atea Finland Oy ja TAHE-palvelut Monetra Oulu Oy. Uusilla, nykyaikaisimmilla järjestelmillä ja ohjelmilla toivotaan saata- van helpotusta henkilöstön työskentelyyn.

Kainuun liiton palveluksessa oli vuonna 2021 n. 31 henkilöä vakituudessa työ- tai virka- suhteessa tai perustellusta syystä määräaikaisessa työsuhteessa. Lisäksi toimintavuonna Kainuun liiton palveluksessa oli kaksi tilapäistä henkilöä mm. opiskeluihin liittyvässä työ- harjoittelussa.

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat hallintosäännön nojalla maakuntajohtaja sekä vastuu- aluejohtajat. Muita ei ole nimetty. Vastuualuejohtajat ovat:

Malinen Pentti	maakuntajohtaja
Ponnikas Jouni	aluekehitysjohtaja
Halonen Paula	hallintojohtaja
Heikkinen Hannu	suunnittelujohtaja (28.02.2021 saakka)
Schroderus Sanna	suunnittelujohtaja (01.03.2021 alkaen)

Talousarviossa vuodelle 2021 asetettuja henkilöstöä koskevia tavoitteita olivat:

- Henkilöstön työhyvinvoinnin säilyminen hyvällä tasolla/paraneminen
- Henkilöstölle tarjotaan myös hyvät työterveyspalvelut ja mahdollisuus kulttuuri- ja liikuntaseteleiden käyttöön
- Syksyllä 2020 toteutettuun työhyvinvointikyselyyn perustuvien, johtoryhmän ja hen- kilöstön kokousten tarkentamien toimenpiteiden toteuttaminen
- Työhyvinvointitoimintaan osallistuu aktiivisesti koko henkilöstö. Yhdessä sovitut ke- hittämissuunnitelmat toteutetaan sovitussa aikataulussa.
- Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma laaditaan

- Selkiytetään johtamis- ja toimintaprosessit, onnistunut viestintä sekä motivoitunut ja sitoutunut henkilöstö
- Toimiva työnjako suhteessa Kainuun liitolle hyväksytyihin tavoitteisiin
- Työn vaativuuden arviointi tarkistetaan tehtävien muuttuessa
- Vapautuvien virkojen osalta selvitetään tehtävien uudelleenjärjestelytarve ottaen huomioon maakuntaohjelmassa linjatut kehittämispainotukset

Loppusyksystä 2020 henkilöstölle toteutettiin KoulutusAvain Oy:n taholta työhyvinvointikysely. Kyselyn tuloksia on käsitelty mm. henkilöstö- ja johtoryhmän kokouksissa ja jatkotoimenpiteitä viety eteenpäin vuoden 2021 aikana.

Kainuun liiton henkilöstökokouksessa sovittiin 11.12.2020 työyhteisön toimintamallin laatisesta syksyllä 2020 toteutetun työhyvinvointikyselyn ja sen tulosten perusteella. Kainuun liiton työyhteisön toimintamallin tavoite on vahvistaa Kainuun liiton toimintaa asiantuntijaorganisaationa ja vastuullisena työnantajana. Asiantuntijoiden johtamisessa ja tiimissä toimimisessa tarvitaan hyvää esimiestyötä, alaistaitoja, itsensä johtamista ja niitä tukevia yhteisiä pelisääntöjä. Kainuun liitossa jokainen työntekijä on asiantuntija omalla tehtäväalueellaan. Kainuun liiton työyhteisön toimintamalli ja Kainuun liiton ohje huomautuksen ja varoituksen antamiseen käsiteltiin henkilöstökokouksessa YT-asiana 16.04.2021. Samassa kokouksessa käsiteltiin myös Kainuun liiton työpaikan päihdeohjelma.

Johtamis- ja toimintaprosessien selkiyttämistä jatketaan edelleen. Vuoden 2021 aikana tiimipalavereiden pitämistä on tiivistetty (huomioiden koronatilanne) ja henkilöstökokouksissa on käyty läpi vastuualueiden tiimikatsaukset. Aktiivista työhyvinvointitoimintaa on ylläpidetty ja kehitetty. Koronatilanne vaikutti myös vuonna 2021 Kainuun liiton henkilöstön virkistyspäivien järjestämiseen. Koko päivän mittainen virkistyspäivä järjestettiin 14.10.2021 Kajaanissa, jolloin aamupäivällä vierailtiin Renforsin rannassa (muun muassa Data Centeriin tutustuminen) ja iltapäivällä ulkoiltiin Akkovaaralla. Henkilöstölle otettiin käyttöön ePassi, jolla voi käyttää kulttuuri- ja liikunta- sekä hyvinvointipalveluja. Vapautuvien virkojen osalta on tehty tehtävien uudelleenjärjestelyjä eikä esimerkiksi eläköityminen ole suoraan johtanut uuden henkilön palkkaamiseen.

Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua tehtäväkuvansa mukaiseen ammattitaitoa kehittävään koulutukseen vahvistaen ammatillista osaamistaan. Vuoden 2021 aikana koronavirustilanne on vaikuttanut osaltaan koulutuksiin osallistumisiin ja koulutukset on yleisestikin toteutettu verkkokoulutuksina. ICT- ja TAHE-palvelujen käyttöön liittyviä koulutuksia pidettiin henkilöstölle jo vuoden 2020 puolella ja erityisesti alkuvuodesta 2021 Atean ja Monetran järjestäminä.

Henkilöstöä koskevat tunnusluvut esitellään tarkemmin erillisessä henkilöstöraportissa vuodelta 2021.

2.4 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kainuun liiton tilikauden tulos vuodelta 2021 on 16 346 euroa ylijäämäinen (vrt. 86 287 euroa ylijäämäinen vuonna 2020 ja 32 695 euroa alijäämäinen vuonna 2019).

Vuonna 2016 tehty maakuntavaltuuston päätös siirtää vuoden 2015 ylijäämä (501 120 euroa) Kainuun tulevaisuusrahaston pääomaksi mahdollisesti AV-tukien myöntämisen myös vuonna 2021. Vuoden lopulla (per 31.12.2021) Kainuun tulevaisuusrahaston saldo oli 38 583 euroa (sitomatonta määrärahaa).

Vuoden 2015 aikana on valmisteltu Kainuun liiton johdolla Kainuun biotuotetehtaan perustamista käsittelevä esiselvitys ja sen jatkona itse tehtaan perustamista. Maakuntavaltuuston päätöksellä Kainuun liitto osallistui Kainuun biotuotetehtaan kehittämissyhtiön perustamiseen ja myönsi yhtiölle vuonna 2016 käytettäväksi 400 000 euron lainan. Maakuntavaltuusto on päättänyt päätöksellään 17.06.2019 § 15 KaiCell Fibers Oy:n lainan muuttamisesta osakkeiksi. KaiCell Fibers Oy:n menot ovat yhtiön mukaan olleet maltillisia, joten vuonna 2020 toteutetun osakeannin 31.08.2021 erääntyvää toista maksumäärää yhtiön päätti siirtää kesäkuun 2022 loppuun (Kainuun liiton osuus 15 000 euroa). Ellei biotuotetehtaan perustaminen etene suunnitellusti tai sovitussa aikataulussa, voi osakkeiden omistuksesta aiheutua riskiä ja tappiota, joka tiedostettiin maakuntavaltuuston alkuperäisessä lainapäätöksessä. KaiCell Fibers Oy:n toteutumisella olisi merkittävä vaikutus Kainuun liiton talouteen.

Koronavirusepidemia, joka levisi Suomeen maaliskuussa 2020, on vaikuttanut monin tavoin Kainuun toimintoihin ja aluetalouteen myös vuonna 2021. Kainuun liitossa konkreettisin vaikutus on ollut toimintamuotojen sopeuttaminen koronan leviämistä ehkäiseviin suosituksiin ja määräyksiin. Näin ollen merkittävä osa työskentelystä ja kokouksista on siirtynyt etätoiminnaksi ja matkustaminen supistunut minimiin. Koronavirukseen varautuminen ja sen mahdolliset seurausvaikutukset näkyvät jatkossakin tarpeena tukea Kainuun alueen yritys-, alue- ja kuntatalouden koronavaikutuksista selviämistä. Kainuun soten alijäämät ja koronan aiheuttamien lisämenojen vuoksi Kainuun kuntien talous joutuu erityisen vaikeaan asemaan.

2.5 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kainuun maakuntahallitus toteaa, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty Kainuun liitossa asianmukaisella ja riittävällä tavalla.

Maakuntahallitus perustaa kantansa seuraaviin seikkoihin:

Maakuntavaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 22.12.2021 § 36 Kainuun liiton päivitetyn hallintosäännön. Lisäksi maakuntahallitus on hyväksynyt kokouksessaan 25.09.2017 § 150 Kainuun liiton päivitetyn sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Maakuntavaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 16.06.2014 § 7 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet.

Kainuun liiton säännöt ja ohjeet ovat pääsääntöisesti ajan tasalla. Kainuun liiton lakisääteiset tehtävät on suoritettu ao. lakeja ja säädöksiä noudattaen. Maakuntahallitus on hyväksynyt kokouksessaan 19.03.2018 § 49 hallintosääntöä täydentävät raha- ja laskentatoiminta koskevat päivitettyt ohjeet. Maakuntajohtaja on 18.02.2013 tehnyt viranhaltijapäätöksen liiton luottokorttien käyttöön liittyvistä säännöistä.

Kainuun liiton vakuutukset kilpailutettiin loppukevästä/kesällä 2019 ja ne astuivat voimaan 01.07.2019 alkaen, työtaturmavakuutus vasta 01.01.2020 alkaen. Vuosien saatossa ajalla 2013-2021 vain vuosina 2015 ja 2017 on sattunut pienet työtaturmat (2+1). Muina vuosina edellä mainittuna ajanjaksona vahinkotapahtumia ei ole sattunut. Vuonna 2021 ei siis tapahtunut yhtään työtaturmaa.

Kainuun liitossa on käytössä työsuojelun toimintaohjelma, joka on hyväksytty henkilöstökokouksessa helmikuussa 2015. Vuoden 2020 lopussa käynnistettiin työsuojeluun liittyvien ohjeistusten laatiminen ja päivittäminen. Tietosuojan ja tietoturvan osalta Kainuun liitto on noudattanut yleisiä ohjeistuksia (mm. Kuntaliiton yleisiä tietosuojaa koskevia ohjeistuksia). Uusi tietoturvapoliittikka valmistuu keväällä 2022. Kainuun liiton toimielinten päätöksistä ei vuoden vaihteessa ollut oikeusasteissa vireillä yhtään asiaa. Sen sijaan Kainuun liiton välittävänä viranomaisena tekemästä takaisinperintäpäätöksestä oli vireillä Kainuun liiton kantajana tekemä velkomuskanne Kainuun käräjäoikeudessa. Kainuun Etu Oy:n Kasvua Kainuuseen -hankkeeseen liittyvä takaisinperintäpäätösasian käsittely on kesken Kainuun Etu Oy:n konkurssiasian käsittelyn vuoksi. Saatava 272 136,86 euroa viivästyskorkeineen on valvottu Kainuun Etu Oy:n konkurssissa. Vuoden 2019 alussa voimaan tullut tietosuojalaki ja 25.05.2018 sovellettavaksi tullut EU:n tietosuoja-asetus on tuonut mukanaan tietyt vaatimukset, jotka on tullut huomioida myös Kainuun liiton toiminnassa, muun muassa tietosuojavastaavan nimittämisenä sekä

rekistereihin liittyvinä velvoitteina. Lisäksi tiedonhallintalaki on tuonut velvoitteita muun muassa tiedonhallintamallin laadinnalle. Tiedonhallintamallin laadinta on työn alla ja valmistuu keväällä 2022.

Vuoden 2020 aikana toteutettiin ICT- ja TAHE-palvelujen muutosprojektit ja vuoden 2021 alusta lähtien ICT-palvelut toimittaa Atea Finland Oy ja talous- ja henkilöstöhallinnon (TAHE) -palvelut Monetra Oulu Oy. Kainuun liiton virastolla ei käsitellä käteistä rahaa.

2.6 Tilikauden tulos

Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos vuodelta 2021 on 16 345,71 euroa ylijäämäinen. Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että liiton vuoden 2021 ylijäämä 54 928,71 euroa kirjataan tilinpäätöksessä taseen omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämätilille.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021 1 000 €	2020 1 000 €
Toimintatuotot	3 602	3 405
Toimintakulut	-3 567	-3 321
Toimintakate	35	84
Rahoitustuotot ja -kulut	-19	2
Korkotuotot		0
Muut rahoitustuotot		0
Korkokulut		0
Muut rahoituskulut		0
Vuosikate	16	86
Poistot ja arvonalennukset	0	0
Tilikauden tulos	16	86
Rahastojen lisäys (-)	-30	-30
Rahastojen vähennys (+)	69	45
Varausten ja rahoituksen muutos yht.	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	55	101

Tuloslaskelman tunnusluvut	2 021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut %	101,0	102,5

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021 1 000 €	2020 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
- Vuosikate	16	86
- Tulorahoituksen korjaukset	0	0
Toiminnan rahavirta	16	86
Investointien rahavirta		-15
- Investointimenot		-15
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		0
Toiminnan ja investointien rahavirta	16	71
Rahoitustoiminnan kassavirta		
Antolainauksen muutokset	0	0
Antolainauksen lisäykset	0	0
Antolainauksen vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-93	-1 235
Toimeksiantojen varojen pääomien muutokset	-122	-1174
Saamisten muutos	-143	-163
Korottomien velkojen muutos	172	102
Rahoituksen rahavirta	-93	-1 235
Rahavarojen muutos	-77	-1164
Rahavarat 31.12.	1 778	1 855
Rahavarat 1.1.	1 855	3 019

Kassan riittävyys

	2021	2020
Kassan riittävyys/pv	181	203

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	859	859	OMA PÄÄOMA	-1 853	-1 836
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	-467	-467
Aineelliset hyödykkeet			Muut omat rahastot	-50	-88
Sijoitukset yht.	859	859	Ed. kauden tilikauden yli-/alijäämä	-1 281	-1 180
Osakkeet ja osuudet			Tilikauden yli-/alijäämä	-55	-101
Antolainasaamiset			TOIMEKSIANTOJEN		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 283	2 782	PÄÄOMAT	-2 732	-3 353
Muut toimeksiantojen varat	2 283	2 782	Muut toimeksiantojen varat	-2 732	-3 353
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 213	2 147	VIERAS PÄÄOMA	-770	-599
Saamiset			Pitkäaikainen		
Lyhytaikaiset saamiset	435	292	Muut velat	-272	
- Myyntisaamiset	301	26	Lyhytaikainen		0
- Muut saamiset	59	63	Ostovelat	-32	-176
- Siirtosaamiset	75	203	Muut velat	-49	-48
Rahat ja pankkisaamiset	1 778	1 855	Siirtovelat	-416	-375
VASTAAVAA	5 355	5 788	VASTATTAVAA	-5 355	-5 788

Taseen tunnusluvut

	2021	2020
Omavaraisuusaste %	34,6	31,7
Suhteellinen velkaantuneisuus %	21,4	17,6
Velat ja vastuut käyttötuloista, %	21,8	20,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 M€	1,3	1,3
Lainakanta 31.12., 1 000 €	0,0	0,0
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0,0	0,0

Kainuun liiton kokonaistulot ja -menot 2021

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
- Toimintatuotot	3 602	- Toimintakulut	3 567
- Korkotuotot		- Korkokulut	19
- Muut rahoitustuotot		- Muut rahoituskulut	
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
		- Antolainasaamisten lisäykset	
		- Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot	3 602	Kokonaismenot	3 586

3 TOTEUMAVERTAILU

3.1 Edunajaminen

Edunajamisella, mainetyöllä ja aluemarkkinoinnilla on kasvava rooli aluekehittämisessä. Edunajamisen tilanteesta maakuntajohtaja on raportoinut maakuntahallitusta jokaisessa kokouksessa. Maakuntahallitus on siten jatkuvasti arvioinut edunajamisen tilannetta ja tuloksia sekä linjannut toimintaa. Edunajamisen linjaukset ja kärkihankkeet asiakirja, joka ohjaa edunajamisen kokonaisuutta, on hyväksytty maakuntahallituksessa.

Edunajamisyhteistyö Kainuussa

Eri tilaisuuksista ja vierailuista nopea tiedottaminen kuntiin on ollut käytäntönä. Perussopimuksen mukaisella kuntakierroksella on käsitelty kaikkia liiton toimintasektoreita. Maakuntahallituksessa edunajamista koskeviin asioihin on käytetty aiempaa enemmän aikaa ja kokouksiin osallistuu pysyviä asiantuntijoita.

Pohjois- ja Itä-Suomen neuvottelukunnat

Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunnat toimivat normaalilla kokousrytmillä, vaikka osin kokouksia ja erityisesti niiden valmisteluja hoidettiin etäkokouksin. Pohjois-Suomen neuvottelukunnassa, jonka puheenjohtajuutta Pohjois-Pohjanmaa hoiti, korostui liikenneasioihin liittyvä ylimaakunnallisen yhteistyö (Liikenne12 -suunnittelu). Itä-Suomen neuvottelukunnassa, jonka puheenjohtajana toimi Pohjois-Karjala, olivat esillä liikenneasioissa vaikuttaminen Itärata-hankeeseen. Itä-Suomen neuvottelukunnan toimintasääntö valmisteltiin maakuntien hyväksyttäväksi loppuvuodesta 2021.

Maakuntien edunajaminen

Maakuntahallitusten puheenjohtajien ja maakuntajohtajien kollegion kuukausittaiset kokoukset jatkuivat pääosin etäkokouksina ja kokouksia pidettiin lisäksi ELY-ylijohtajien kanssa. Keskeisiä edunvalvontatehtäviä olivat maankäyttö- ja rakennuslain sekä aluekehityslainsäädännön uudistusten valmistelu, joihin liittojen yhteiset edustajat osallistuivat aktiivisesti.

Aluekehityslainsäädäntö valmistui ja astui voimaan 01.09.2021. Sen sijaan MRL:n valmistelu ajautui umpikujaan: ympäristöministeriön ehdotus oli lausunnoilla ja ”MRL:n pääkäyttäjiltä” suurilta kaupungeilta (C23) ja maakuntien liitoilta sekä lukuisilta kunnilta ja sidosryhmiltä ehdotus sai tyrmäävän vastaanoton.

Kansainvälinen toiminta

Kainuun liitto toimi kansainvälisissä tehtävissä, jotka liittyvät Kainuun liiton perustehtäviin tai perustuivat yhteistyösopimuksiin. Kainuun liiton kansainvälistä toimintaa on koordinoi maakuntajohtaja ja hänen vetämä kv-tiimi.

Venäjä-yhteistyössä keskiössä olivat Euregio Karelia -yhteistyöfoorumissa CBC Karelia -ohjelman valmistelutyö. Kahdenvälinen yhteistyö Kostamuksen kaupunkipiirin kanssa oli koronasta johtuen etäkokouksien varassa. Kainuun oman Venäjä-strategian valmistui.

Arctic Lakeland Kainuu -toiminnan konkreettinen toimeenpano yhteistyössä Visit Finlandin kanssa supistui koronaepidemian vaikutuksesta alueen sisäiseen yhteistyöhön mm. kv-matkailutuotteita valmisteltiin sekä saatiin yhteinen Arctic Lakeland -brändi valmiiksi.

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto

Maakunnan pysyvä edustus Brysselissä on hoidettu Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston kautta, jonka toimintaan osallistuu seitsemän maakuntaa. Toimiston työvaliokunnassa ja ohjausryhmässä oli edustus Kainuun liitosta.

Itä- ja Pohjois-Suomen EU:n edunvalvonnassa ytimenä on Brysselissä sijaitseva yhteinen EU-toimisto, jonka keskeisiä teemoja ja toimintoja vuonna 2021 olivat: alue- ja rakennepolitiikan siihen liittyvän ohjelmavalmistelun edunajaminen, arktisen politiikan tiedonannon valmisteluun vaikuttaminen ja julkistamisen jälkeen aktiivinen osallistuminen instituutioiden käsittelyprosesseihin. Metsäasioiden valmistelussa, seurannassa ja vaikuttamisessa vuonna 2021 korostuivat: Fit for 55 -ilmastopaketti, ERIAFF metsäisten alueiden verkoston työ ja vaikuttaminen sen kautta, IP metsätyöryhmän perustaminen, vihreän siirtymän edunvalvonta (maankäytön ja uusiutuvan energian direktiivit). Innovaatiopolitiikassa vuonna 2021 korostuivat: ELMO yhteistyö ja Vanguard verkostoon liittyminen (EU:n teollisuus-, klusteri- ja PK-yrityspolitiikat). Vuonna 2021 toteutettiin TKI rahoitukseen liittyvää edunajamista.

Työ- ja elinkeinoministeriön EU4-jaostossa maakuntien edustajana on toiminut maakuntajohtajista Pentti Malinen. Kainuun liitto aktivoi ja koordinoi kainuulaisten tahojen kansainvälistä toimintaa (ns. kotipesätoiminta). Kainuu liitto jatkoi Europe Direct -tiedotuspisteen toimintaa liiton tiloissa vuonna 2021 ja sai tähän EU:n tukirahoitusta.

Kansainvälisissä verkostoissa toimiminen

Kainuun liiton EU-alueen sisäistä ja sopimuksiin perustuvaa yhteistyötä tehdään pääsääntöisesti eri järjestöjen ja verkostojen kautta. Näistä keskeisimmät olivat:

1. Barentsin alueyhteistyö

Kainuun liitto osallistui vuonna 2021 Barentsin aluehallintojen väliseen yhteistyöhön alueneuvoston, aluekomitean ja näiden työryhmien jäsenenä.

Kainuun liitto toimi Barentsin alueellisen liikenne- ja logistiikkatyöryhmän jäsenenä. Myös tiivis yhteistyö Barentsin alueen liikenneministeriöiden kanssa jatkui suunnitellusti. Alueidenkäytön hallinnoima ja Barents yhteistyöaluetta käsittävä Barents Region Transport and Logistics sekä Northern Axis – Barents Link (NABL) -hankkeet etenivät suunnitellusti.

Kainuun liitolla oli toimintavuonna edustajat myös Barentsin alueellisessa ympäristötyöryhmässä ja kulttuurityöryhmässä. Lisäksi Kainuulla oli edustajat alueellisessa investointi- ja talousyhteistyöryhmässä sekä matkailualan työryhmässä.

2. Venäjä-yhteistyö

Venäjän alueille suuntautuvassa poliittisessa yhteistyössä keskeinen foorumi oli Euregio Karelian toiminta (Kainuu, Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa ja Karjalan Tasavalta). Vuonna 2021 Euregio Karelian sihteeristön keskeisenä tehtävänä oli valmistella matkailun ja kulttuurin alastrategiat Euregio Karelian yhteistyöstrategiaan 2021-2027. Alastrategiat valmisteltiin sisällytettäväksi tulevan Interreg Next Karelia 2021-2027 rahoitusohjelman matkailun ja kulttuurin toimintalinjoiksi. Alastrategioiden laatimistyöhön osallistui laajalti matkailun ja kulttuurin sidosryhmien edustajia neljässä eri työpajassa. Euregio Karelian hallitus hyväksyi alastrategiat kirjallisessa menettelyssä.

Kainuun liiton edustajat osallistuivat Karelia CBC 2014-2020 -ohjelman päätöksentekoon sekä Interreg Next Karelia 2021-2027 -ohjelman valmisteluun ohjelmointikomitean ja alueellisen työryhmän jäsenenä. Edunajamista EU-ohjelmakauden valmisteluun liittyen tehtiin muun muassa Euregio Karelia ja Barents -yhteistyön sekä Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston kautta.

Kainuun Venäjä-strategiaryhmä ja työvaliokunta kokoontuivat hybridikokouksina. Kainuun Venäjä-strategiatyötä jatkettiin keväällä 2021 järjestämällä sidosryhmäkysely

Suomessa ja Venäjällä, sekä kolme samansisältöistä sidosryhmätyöpajaa. Lisäksi toteutettiin kysely Kainuun venäjänkieliselle väestölle sekä suora nettilähetys kyselyn tuloksista ja mahdollisista jatkoyhteistyön tarpeista. Kainuun Venäjä-strategian 2021-2027 julkinen kuuleminen järjestettiin huhti-toukokuussa, ja Kainuun maakuntahallitus hyväksyi valmistuneen Venäjä-strategian kesäkuussa. Venäjä-strategiaryhmän ja työvaliokunnan kokoonpano uudistettiin syksyllä uuden maakuntahallituksen ja -valtuuston aloittaessa toimikautensa.

Kainuun liiton ja Kostamuksen kaupunkipiirin välinen yhteistyöpöytäkirja ja toimintasuunnitelma allekirjoitettiin syyskuussa. Kostamus ja Kuhmon kaupunki uudistivat ystävyyskaupunkisopimuksensa marraskuussa. Samassa yhteydessä järjestettiin webinaari Ystävyyden luonnonpuiston 30-vuotisen yhteistyön kunniaksi. Lisäksi Kainuun liiton edustaja osallistui aktiivisesti Fennoskandian vihreän vyöhykkeen Karjalan työvaliokunnan toimintaan. Kostamuksen Business Forumia ei voitu järjestää koronarajoitusten vuoksi.

Kainuun liitto osallistui etäyhteyksin Barentsin aluekomitean, alueneuvoston ja Barentsin työryhmien työskentelyyn, sekä Suomen BEAC-puheenjohtajuuskauden 2021-2023 valmisteluun Suomen ulkoministeriön vetämän Barentsin taustaryhmän kautta. Kainuun liiton edustajat osallistuivat lokakuussa Norjan Tromssassa järjestettyyn Barentsin euroarktisen neuvoston ulkoministerikokoukseen, jossa BEAC-puheenjohtajuus siirtyi Norjalta Suomelle. Ulkoministerikokouksen yhteydessä Kainuun liiton edustajat tapasivat ulkoministeri Pekka Haaviston.

3. NSPA -verkosto

Kainuun liitto osallistui Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden verkoston (Northern Sparsely Populated Areas) toimintaan. Sen keskeinen tavoite on EU:n harvaan asuttujen alueiden EU:n erityistuen asema ja sen vahvistaminen. Vuoden 2021 keskeisiä toimenpiteitä oli osallistuminen Arctic Investment Platform – esiselvityshankkeeseen osana NSPA-verkostoa.

Toiminta kansainvälisissä hankkeissa ja EU:n rahoitusohjelmissa

Vuonna 2021 Kainuun liitto toimi EU:n rahoitusohjelmissa ja seuraavien hankkeiden toteuttamisessa:

- Interreg Europe 2014–2020 –ohjelmasta rahoitettavissa hankkeissa: STOB Regions, SKILLS+, InnoProvement, e-MOPOLI;

- Interreg Pohjoinen Periferia ja Arktinen 2014–2020 -ohjelmassa partnerina Business of Literature Zones (BLITZ) kirjallisuusmatkailuhankkeessa sekä kansallisen arviointiryhmän jäsenenä;
- Interreg Pohjoinen -ohjelmasta rahoitettavassa hankkeessa partnerina: Vesivoiman kulttuuriperintö (VekuVaku)
- Karelia CBC -ohjelmassa seurantakomitea- ja valintakomiteatyöskentelyssä sekä Kainuun alueellisen arviointiryhmän vastuutahona;
- Kolarctic CBC -ohjelmasta rahoitettavien Barents Region Transport and Logistics (BRTL) ja Northern Axis – Barents Link (NABL) -hankkeiden pääpartnerina
- Karelia CBC -ohjelmasta rahoitettavan Logistics for Business Karelia Oulu Region (LOGOKA) -hankkeen partnerina

3.2 Elinkeinot ja aluekehitys

Maakuntaohjelman toteutus

Maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman laatiminen ja toteutumisen jatkuva seuranta

Elinkeinot ja aluekehitys vastuualueen toiminnalliset tavoitteet saavutettiin hyvin. Vuoden 2020 tehtävissä korostui maakuntaohjelman 2018-2021 ja sen toimeenpanosuunnitelman (TOPSU) toteutus, uuden Kainuu-ohjelman (maakuntasuunnitelma 2040 ja maakuntaohjelma 2022-2025) laadinta, valtioneuvoston ja Kainuun aluekehittämisen keskustelujen koordinointi ja toteutus, maakunnan kehityksen seuranta ja ennakointi.

Kainuun tilannekuvatyö eteni ja kehittyi vuoden 2021 aikana. Jatkuvasti ylläpidettävää tilannekuvamateriaalia on yhä enemmän saatavilla Kainuun liiton verkkosivuilla ja sitä on hyödynnetty monien toimijoiden työssä. Yhteistä tilannekuvaa rakennettiin mm. alueen toimijat yhteen kokoavissa Alueiden osaamisen aika foorumeissa ja tulevaisuusfoorumissa. Kainuussa aloitti SitraLab kehittäjätiimi (Kainuun liitto, Kainuun ELY, oppilaitokset ja yrittäjät), joka etsi tilannekuvan pohjalta osaajapulaan ratkaisuja viemällä eteenpäin kansainvälisen rekrytoinnin edistämistä yhdessä Kajaanin kaupungin kv-rekryhankkeiden kanssa. Työpajan tuotoksena syntyi mm. KV-rekrytoinnin palvelupolku kainuulaisten yrittäjien avuksi. Myös toimijoiden välinen yhteistyö tiivistyi, yhteydet erityisesti yrityksiin vahvistuivat ja yhteinen Kainuun jaettu tilannekuva muodostui selkeämmäksi ja tavoitti useampia toimijoita. Elinkeinot ja aluekehityksen vastuualue teki tiivistä yhteistyötä muiden maakuntien kanssa alueellisessa ennakoinnissa ja seurannassa maakuntien tilasto- ja tutkimusvastaavien verkostossa sekä maakuntien ennakoijat-verkostossa. Tämän yhteistyön kautta Kainuu sai myös järjestettäväkseen valtakunnal-

lisen 2022 alue-ennakoinnin seminaarin, jonka valmistelut aloitettiin syksyllä 2021. Aluekehitysyksikön taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Alueellisessa vaikuttamisessa edettiin maakuntaohjelman asettamien tavoitteiden suuntaisesti. Maakuntasuunnitelma ja -ohjelma ovat lakisääteisen aluesuunnittelun ja -kehittämisen keskeisimmät välineet. Uusi joulukuussa 2021 hyväksytty maakuntasuunnitelma linjaa vuoden 2040 ulottuvat pitkän ajan kehittämisen tavoitteet ja maakuntaohjelma tavoitteet neljäksi vuodeksi (2022–2025). Lisäksi Kainuun liiton viraston johdolla valmistellaan kahden vuoden välein maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma maakunnan yhteistyöryhmän ja maakuntahallituksen hyväksyttäväksi. TOPSU määrittää, miten maakuntaohjelmaa toteutetaan ja mitkä ovat ko. aikana kriittisimpiä kehittämisen kohteita. Se ohjaa hanketoimintaa (suppea aluepolitiikka) ja edunajamista (laaja aluepolitiikka). TOPSU tarkistetaan vuosittain. TOPSU on tärkein Kainuun käytännön aluekehittämistä ohjaava yhteinen asiakirja, jota Kainuun liitto ja rahoittajatoteuttavat ja ohjaavat yhteisellä edunvalvonnalla ja strategisella hanketoiminnalla.

Kainuussa on yhteisesti tunnistettu vallitsevan positiivinen rakennemuutos: talouden kasvun ja eläköitymisen myötä avautuu työpaikkoja, mutta tekijöistä uhkaa tulla pula. Kasvun jatkumisen edellytyksinä on, että Kainuussa kyetään kehittämään ja turvaamaan seuraavia asioita: osaavan työvoiman saatavuus, saavutettavuus sekä investointien varmistaminen. Näiden ratkaisuun keskityttiin TOPSU:ssa, ja siihen kirjatuissa edunajamisen painopisteissä, maakunnan ja valtioneuvoston aluekehityskeskusteluissa sekä uudessa Kainuu-ohjelmassa.

Rahoitusprosessit ja asioiden valmistelu liiton omassa hanketiimissä ja asiantuntijoilla laajennetussa MYR:n sihteeristössä yhdessä Kainuun ELY-keskuksen kanssa toimi hyvin. Hankerahoituksessa jatkettiin keskittymistä alueen eri toimijoiden hankkeiden rahoittamiseen sekä entistä laajempien ja vaikuttavimpien hankekokonaisuuksien rahoittamiseen.

Elinkeinopolitiikka ja EU-ohjelmien toimeenpanon organisointi sekä hankerahoitus

Maakunnallista elinkeinopolitiikkaa on toteutettu tiiviinä sidosryhmäyhteistyönä siten, että maakuntaohjelman toimeenpanossa on vahvistettu ennakoivaa otetta. Tärkeinä kumppaneina yritysrajoitukseksi olivat KAMK, KAO, MITY, CEMIS sekä Kajaanin yliopistokeskus, Jyväskylän yliopisto, CSC ja Vuokatin urheilupuisto. Kainuun liiton tehtävänä aluekehityslain mukaisesti on organisoida ohjelmien toimeenpano; toteuttaa yhteistyössä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa suuralueen rakennerahasto-ohjelmaa. Teknisen tuen käytöstä Pohjois-Suomen maakunnan liitot ovat tehneet keskinäisen so-

pimuksen, jonka mukaan suuralueelle yhteisiä tehtäviä hoitaa ja koordinoi Lapin liitto. Kainuun liitto on sopeuttanut rakennerahastojen hallinnointitehtävät (välittävän viranomaisen tehtävä) teknisen tuen määrään. Tulevalla EU:n rakennerahastokaudella 2021-2027 maakuntaliittojen mahdollinen EAKR ja JTF -tukien takaisinperintä ja muut jatko-toimet on kaikkien liittojen (pois lukien Uudenmaan liitto) yhteisellä sopimuksella keski-tetty Pohjois-Pohjanmaan liiton hoidettavaksi.

Kainuun liitto sai valtiolta REACT-EU -rahoitusta vuonna 2021 yhteensä 1,899 milj. euroa (ml. valtion rahoitus), jonka päätöksentekoa ja käyttöä ohjaa rahoituslaki. Kainuun liiton omasta budjetista rahoitettiin joidenkin hankkeiden omarahoituksia. Lisäksi käytössä on ollut omaehtoisen kehittämisen (AKKE) rahoitusta 343 000 euroa sekä ekosysteemisopimuksen käynnistämiseen 100 000 euroa. Rahoitukset on pääsääntöisesti kokonaisuudessaan sidottu hankkeille.

Kainuun liitto on ohjelmakaudella 2014–2020 aikana tehnyt EAKR-rahoituspäätöksiä yhteensä 70 kpl, joista 10 on REACT-EU -rahoituspäätöstä. Lisäksi Kainuun liitto on osallistunut ylimaakunnallisten hankkeiden rahoittamiseen siirtämällä rahoitusta omasta rahoituskehiksestä kahdeksalle hankkeelle 1,228 milj. euroa. Hankkeille tehdään vuosittain rahoituspäätökset ja niissä on myönnetty/suunniteltu EAKR/valtionrahoitusta yhteensä 25,1 milj. euroa, josta REACT-EU/valtion rahoituksen osuus oli 1,9 milj. euroa. Suunniteltu kokonaisrahoitus oli 35,4 milj. euroa sisältäen kuntarahoituksen, hakijan rahoituksen sekä muun julkisen rahoituksen. Kainuun liitolla käytössään jatkuva haku ja liitto toteuttaa hankehakuja, joilla molemmilla tavoilla haetaan tiettyihin maakuntaohjelman, älykkään erikoistumisen strategian sekä Suomen rakennerahasto-ohjelman teemoihin kohdistuvia hankkeita.

Vuoden 2021 aikana Kainuun liitto on saanut kansallista alueiden kestäväen kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) rahoitusta yhteensä 443 000 euroa (rahoitettu viisi hanketta) sekä ekosysteemi sopimusten käynnistämiseen 100 000 euroa. Kyseisellä rahoituksella on rahoitettu kaksi hanketta. Lisäksi TEM on myöntänyt erityisavustusta 101 052 euroa yritysten kansainvälistämiseen ja alueellisen innovaatiojärjestelmän kehittämiseen ja tutkimuksen kaupallistamiseen (rahoitettu kaksi hanketta). Kainuun liitto sai TEM:ltä alueiden väliset teema verkostot rahoitusta vuosille 2021-2023 yhteensä 450 000 euroa, josta rahoitetaan Kajaanin AMK:n koordinoimaa LIUKAS-verkostoa (liikuntateknologian osajien, urheiluseurojen ja liikuntatoimijoiden yhteiskehittämisen kansallinen verkosto).

Keväällä 2021 järjestettiin hakuinfo, jossa käytiin läpi yleisiä hanketeknisiä asioita sekä REACT-EU -rahoituksen sisällöt ja hakukuulutus. Lisäksi järjestettiin Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 ohjelmakauden infotilaisuudet 22.09.2021 ja 14.12.2021 yhteistyössä

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Tilaisuuksissa käsiteltiin ohjelmasisältöä sekä uusia kustannus- ja palkkakustannusmalleja.

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskuksen ja Kainuun liiton yhteistyö välittävän viranomaisen tehtävissä ja tulevan ohjelmakauden valmistelussa tiivistyi ja rahoitusohjelmien yhteensovitus parani rahoittajien välillä entisestään. Maakuntien välinen verkostoyhteistyö ja yhteistyöryhmien työskentely oli tiivistä. Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien yhteistyö oli tuloksellista vuonna 2021, erityisesti se ilmeni EU:n uuden ohjelmakauden valmistelussa ja Itä ja Pohjois-Suomen kannalta tyydyttävän EU:n aluekehitysvarojen rahanjakopäätöksen saavuttamisessa

Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 EAKR ja JTF rahoitus Kainuussa

Uuden EU-ohjelmakauden alue- ja rakennepolitiikan ohjelman Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 toteuttamiseksi Työ- ja elinkeinoministeriö on jakanut Kainuulle EAKR (Euroopan aluekehitysrahasto) -rahoitusta (mukaan lukien valtion rahoitus) 06.10.2021 tehdyllä päätöksellä vuosille 2021-2022 yhteensä 15,093 milj. euroa. Kainuun liitto ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (rakennerahastorahoitusta välittävä viranomainen) sopivat vuoden 2021 lopulla keskinäisen EAKR-rahoituksen jaon vuosille 2021 ja 2022 Kainuussa. Kainuun liiton osuus on 6,072 milj. euroa, josta rahoitettaviin hankkeisiin edellytetään kunta- tai muuta julkista rahoitusta yhteensä 0,990 milj. euroa. Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman rahoitukset eivät käynnistyneet vielä vuoden 2021 aikana ja näin ollen Kainuun liiton EAKR rahoituksen myöntövaltuus siirtyy kokonaisuudessaan vuodelle 2022.

Työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt Kainuulle EU:n ohjelmakaudelle 2021-2027 myös oikeudenmukaisen siirtymän (JTF) rahoitusta turpeen energiakäytöstä luopumisen aiheuttamien menetysten kompensoimiseen sekä uuden elinkeinotoiminnan luopumiseen yhteensä 14 880 450 euroa. Vuoden 2021 aikana Kainuun liiton johdolla laadittiin Kainuun alueellista oikeudenmukaisen siirtymän (JTF) suunnitelmaa, joka valmistuu vuoden 2022 kuluessa ja lähetetään komission hyväksyttäväksi. JTF-rahoituksen Kainuun maakunnallinen jako Kainuun liiton ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen välillä tehdään vuoden 2022 aikana, kun komissio on hyväksynyt Kainuun JTF aluesuunnitelman. JTF-rahoitus kanavoidaan Kainuussa alueellisen JTF siirtymäsuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin.

Euroopan alueellisen yhteistyön (EAY) ja raja-alueyhteistyön (ENI CBC) ohjelmat

Euroopan unionissa alueiden välistä yhteistyötä toteutetaan ja rahoitetaan EU-ohjelmakaudella 2014–2020 EAY- ja ENI CBC-ohjelmilla. Kainuun liitto osallistui em. ohjelmatoteutukseen vuonna 2021 seuraavasti:

- Osallistumalla Karelia CBC-ohjelman seuranta- ja valintakomitean työskentelyyn
- Osallistumalla Pohjoinen Periferia ja Arktinen -ohjelman (NPA) hallintoon yhtenä sen alueellisena hankehakemusten arvioijana (FIN-RAG -jäsenyys)
- Osallistumalla Interreg Baltic Sea Region -ohjelman kansallisen työryhmän työskentelyyn
- Toimimalla osatoteuttajana tai liitännäisjäsenenä Interreg -hankkeissa.

3.3 Alueidenkäyttö

Kainuun liiton tehtävänä on huolehtia tarpeellisesta maakuntakaavan laatimisesta, kaavan pitämisestä ajan tasalla ja sen kehittamisestä. Kainuussa on meneillään vaihemaakuntakaavan laatiminen Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamiseksi. Kaavaa varten valmistui tuulivoimaloiden alueiden soveltuvuuden arviointi ja Kainuun maiseman perusselvitys. Yhteistyötahojen kanssa pidettiin kaavan valmisteluun ja vaikutusten arviointiin liittyviä neuvotteluja. Maakuntahallituksen ohjauksessa valmistui Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnos, joka asetettiin valmisteluaineistoinen julkisesti nähtäville 22.12.2021-31.01.2022. Maakuntavaltuusto käsitteli ja evästi maakuntakaavan valmistelua 21.06.2021 ja 22.12.2021.

Liikennejärjestelmää ja alueidenkäytön suunnittelua koskevaan edunvalvontaan osallistuttiin erilaisissa neuvotteluissa sekä laatimalla lausuntoja ja kannanottoja. Kainuun maakunnallinen liikennejärjestelmätyöryhmä kokoontui helmikuussa ja syyskuussa 2021. Osallistuttiin vastuutahona Pohjois-Suomen yhteisen lentoliikenteen kehittämishankkeeseen ja Pohjois-Suomen liikenne 2021 hankkeeseen. Itä-Suomen maakuntien ja kuntien kanssa tehtiin yhteistyötä Itä-Suomen rataverkon kehittämiseksi ja henkilöjunaliikenteen nopeuttamiseksi sekä yhteistyötä ja edunvalvontaa viitos- ja kuutosväylien kehittämiseksi. Pohjois-Suomen maakunnan liittojen kanssa tehtiin yhteistä liikennejärjestelmän kehittämisen edunvalvontatyötä.

Viranomaistehtävää toteutettiin osallistumalla erilaisiin neuvotteluihin ja laatimalla lausuntoja. Alueidenkäytön vastuulla olevat kehittämishankkeet: Pohjois-Suomen kehittyvä

lentoliikenne, Pohjois-Suomen liikenne 2021, Barents Transport and Logistics (BRTL) ja Northern Axis – Barents Link (NABL) etenivät suunnitelmien mukaisesti.

3.4 Hallintopalvelut

Talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain johtoryhmässä ja raportoidaan säännöllisesti maakuntahallitukselle ja maakuntavaltuustolle sekä jäsenkunnille osavuosisaksuksina. Maakuntahallitus on käsitellyt talousarvion toteutumista kokouksissaan 9 kertaa ja maakuntavaltuusto kolmessa kokouksessaan.

Kehityskeskustelut ja henkilökohtaisen työsuorituksen arvioinnit tehdään vuosittain. Hallintopalvelujen vastuualueella sekä muilla vastuualueilla käytiin kehityskeskustelut kaikkien kanssa vuonna 2021. Vuoden aikana laaditaan henkilöstön koulutussuunnitelma ja kannustetaan henkilöstöä työhön liittyvän ammattitaidon ylläpitämisessä ja kehittämässä. Maakuntahallitus hyväksyi henkilöstö- ja koulutussuunnitelman helmikuussa 2021. Vuoden 2021 osalta raporttiin on kirjautunut koulutuksiin osallistumisia 5 päivää (15 pv 2020, 7 pv vuonna 2019). Koulutuksellisiin tilaisuuksiin on osallistuttu ilman erillistä määräystä vuonna 2021.

Henkilöstösuunnitelman osana mahdollistetaan vuorotteluvapaan käyttö ja työajan joustot. Vuorotteluvapaalle ei kuitenkaan hakenut kukaan. Kainuun liiton etätyöhjeistus on laadittu ja hyväksytty alun perin maaliskuussa vuonna 2018. Koronavirustilanteen jatkuessa myös vuonna 2021 etätyöskentelykäytäntöä jatkettiin ja etätyöhjeistusta annettiin tilanteiden muuttuessa. Viimeisin päivitetty etätyöhjeistus hyväksyttiin elokuussa 2020. Esimiehet myönsivät lupia etätyöskentelypäiviin. Myös vapautuvien tehtävien osalta tavoitteena oli tehdä uudelleenjärjestelyjä. Tehtävien uudelleenjärjestelyjä on tehty jo vuoden 2020 puolella, millä oli luonnollisesti vaikutusta tehtävien hoitamisessa myös vuoden 2021 aikana (eläköityminen).

3.5 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kainuun liiton toimintakuluja vuodelle 2021 budjetoitiin 3 514 622 euroa ja toteutuneet toimintakulut olivat 3 567 383 euroa. Suurin menoerä olivat henkilöstökulut 2 140 617 euroa, jotka ylittyivät budjettiin nähden 265 623 euroa. Palvelujen ostot olivat 1 206 495 euroa, jotka alittuivat budjettiin nähden 146 221 euroa. Muita suurimpia menoeriä olivat muut toimintakulut 156 265 euroa, jotka alittuivat budjettiin nähden 23 815 euroa.

Avustukset olivat 42 456 euroa, jotka alittuivat 12 827 euroa. Avustukset muodostuivat maakuntajohtajan viranhaltijapäätöksillä myönnettyistä tulevaisuusrahaston AV-tukipäätöksistä sekä pienestä avustuksesta yhteisöille eli käytännössä henkilöstön käyttöön tarkoitetun ePassin käytöstä.

Toimintatuottoja budjetoitiin 3 514 622 euroa ja toteutuneet toimintatuotot olivat 3 602 175 euroa. Kainuun kunnat maksoivat liitolle jäsenmaksuja 2 456 185 euroa (budjetoitu 2 456 194 euroa).

Kainuun liiton muut toimintatuotot muodostuvat lisäksi lähinnä EAKR -ohjelmatyön teknisestä tuesta, Europe Direct -tiedotuspisteen tuesta sekä muihin projekteihin saadusta EU-/kansallisesta rahoituksesta.

Varsinainen toiminta katettiin lähes täysimääräisesti jäsenkuntien jäsenmaksuosuuksilla. Kainuun liiton hallinnoimat hankkeet eivät ole liiton jäsenkuntien maksuosuuksilla katettua toimintaa omarahoitusosuutta lukuun ottamatta. Hankkeista syntyneet menot kateetaan EU-tuella, kansallisella tuella sekä hankkeiden omilla tuilla.

Toimintakatteeksi muodostui 34 791 euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä 18 446 euroa, joten vuosikatteeksi muodostui 16 346 euroa. Kainuun liitolla ei ollut suunnitelman mukaisia poistoja.

Tilikauden tulokseksi muodostui 16 346 euroa. Tilikauden yli-/alijäämä on 54 929 euroa. Kainuun liiton maksuvalmius on ollut hyvä. Kassan riittävyys oli 181 päivää, edellisenä vuonna 203 päivää. Taseen loppusumma oli 5 355 135 euroa (vuonna 2020 se oli 5 788 302 euroa). Laskua edelliseen vuoteen verrattuna on 433 167 euroa.

Tuloslaskelmassa rahastojen vähennys yhteensä 38 583 euroa muodostui seuraavista maakuntajohtajan viranhaltijapäätöksellä ja sopimuksilla myöntämistä AV-tukiavustuksista:

3 600,00 euroa	Tack Films Oy
10 000,00 euroa	Elokuvayhtiö Oy Aamu Ab
2 583,00 euroa	Nils Dettmann
14 000,00 euroa	Runolaulu Akatemia
8 400,00 euroa	Tack Films Oy
Yht. 38 583,00 euroa	

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Talousarvio €	Toteuma €	Poikkeuma %
Toimintatuotot	3 514 622,00	3 602 174,72	97,6
- Myyntituotot	2 456 194,00	2 456 185,00	100,0
- Tuet ja avustukset	948 288,00	1 091 584,52	86,9
- Muut toimintatuotot	110 140,00	54 405,20	202,4
Toimintakulut	-3 514 622,00	-3 567 383,44	98,5
- Henkilöstökulut	-1 874 992,00	-2 140 616,76	87,6
- Palvelujen ostot	-1 352 716,00	-1 206 494,76	112,1
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-51 550,00	-21 551,61	239,2
- Avustukset	-55 283,00	-42 455,80	130,2
- Muut toimintakulut	-180 081,00	-156 264,51	115,2
Toimintakate	0,00	34 791,28	0,0
- Rahoitustuotot ja -kulut		-18 445,57	
- Korkotuotot			
- Muut rahoitustuotot		128,46	
- Korkokulut		-18 570,95	
- Muut rahoituskulut		-3,08	
Vuosikate	0,00	16 345,71	
- Poistot	0,00	0,00	
Tilikauden tulos	0,00	16 345,71	
Varausten ja rahastojen muutos			
Rahastojen lisäys (-)		30 000,00	
Rahastojen vähennys (+)		-68 583,00	
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS		-38 583,00	
Tilikauden yli-/alijäämä		54 928,71	

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN TILIKAUDELLE 01.01.-31.12.2021

KAINUUN LIITTO YHTEENSÄ	TP 2021	TA 2021	%
Myyntituotot	2 456 185,00	2 456 194,00	0,0 %
Tuet ja avustukset	1 091 584,52	948 288,00	15,1 %
Muut toimintatuotot	54 405,20	110 140,00	-50,6 %
TOIMINTATUOTOT	3 602 174,72	3 514 622,00	2,5 %
Henkilöstökulut	-2 140 616,76	-1 874 992,00	14,2 %
Palvelujen ostot	-1 206 494,76	-1 327 716,00	-9,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-21 551,61	-76 550,00	-71,8 %
Avustukset	-42 455,80	-55 283,00	-23,2 %
Muut toimintakulut	-156 264,51	-180 081,00	-13,2 %
TOIMINTAKULUT	-3 567 383,44	-3 514 622,00	1,5 %
TOIMINTAKATE	34 791,28	0,00	
Rahoitustuotot ja kulut	-18 445,57	0,00	
VUOSIKATE	16 345,71	0,00	
TILIKAUDEN TULOS	16 345,71	0,00	

ELINKEINOT JA ALUEKEHITYS (KV-hankkeet e-MOPOLI, Innoprovment, BLITZ , Elinkeinot aluekehityksen alla)	TP 2021	TA2021	%
Myyntituotot	0,00	0,00	
Tuet ja avustukset	97 671,84	303 809,00	
Muut toimintatuotot	1 785,51	16 432,00	
TOIMINTATUOTOT	99 457,35	320 241,00	
Henkilöstökulut	-664 639,29	-611 381,00	8,7 %
Palvelujen ostot	-156 825,50	-225 800,00	-30,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 919,34	-17 800,00	-83,6 %
Avustukset	0,00	0,00	
Muut toimintakulut	-18 622,05	-6 482,00	187,3 %
TOIMINTAKULUT	-843 006,18	-861 463,00	-2,1 %
Rahoitustuotot ja kulut			
TILIKAUDEN TULOS	-743 548,83	-541 222,00	37,4 %

ALUEIDENKÄYTTÖ	TP 2021	TA 2021	%
Myyntituotot	0,00	0,00	
Tuet ja avustukset	0,00	0,00	
Muut toimintatuotot	14 641,48	0,00	
TOIMINTATUOTOT	14 641,48	0,00	
Henkilöstökulut	-271 470,77	-310 112,00	-12,5 %
Palvelujen ostot	-40 104,22	-86 750,00	-53,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 184,75	-4 550,00	-8,0 %
Avustukset	0,00	0,00	
Muut toimintakulut	-4 028,26	-2 382,00	69,1 %
TOIMINTAKULUT	-319 788,00	-403 794,00	-20,8 %
Rahoitustuotot ja kulut			
TILIKAUDEN TULOS	-305 146,52	-403 794,00	-24,4 %

HALLINTOPALVELUT	TP 2021	TA 2021	%
Myyntituotot	0,00	0,00	
Tuet ja avustukset	53 637,26	0,00	
Muut toimintatuotot	21 958,21	65 208,00	
TOIMINTATUOTOT	75 595,47	65 208,00	15,9 %
Henkilöstökulut	-442 890,54	-533 249,00	-16,9 %
Palvelujen ostot	-331 780,55	-410 000,00	-19,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 459,50	-54 200,00	-75,2 %
Avustukset	-3 872,80	-55 283,00	-93,0 %
Muut toimintakulut	-108 176,98	-134 609,00	-19,6 %
TOIMINTAKULUT	-900 180,37	-1 187 341,00	-24,2 %
Rahoitustuotot ja kulut	-3,08	0,00	
TILIKAUDEN TULOS	-824 587,98	-1 122 133,00	-26,5 %

LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO	TP 2021	TA 2021	%
Myyntituotot	2 456 185,00	2 456 194,00	0,0 %
Tuet ja avustukset	0,00	0,00	
Muut toimintatuotot	0,00	0,00	
TOIMINTATUOTOT	2 456 185,00	2 456 194,00	0,0 %
Henkilöstökulut	-130 750,13	-85 000,00	53,8 %
Palvelujen ostot	-220 033,66	-249 724,00	-11,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-142,00	0,00	
Avustukset	-38 583,00	0,00	
Muut toimintakulut	-5 902,21	-13 009,00	-54,6 %
TOIMINTAKULUT	-395 411,00	-347 733,00	13,7 %
Rahoitustuotot ja kulut	0,00	0,00	
TILIKAUDEN TULOS	2 060 774,00	2 108 461,00	-2,3 %

PROJEKTIT (Europe Direct, Pohjois-Suomen kehittyvä lentoliikenne -hanke, Bridges, ELMO Kainuu 2-hanke, Barentsin Liikenne- ja logistiikka (BRTL), NABL, Ilmasto- ja ympäristövastuullinen Kainuu 2040, Kainuu aluemarkkinointi -hanke, Pohjois-Suomen liikenne 2021 -hanke)			
	TP 2021	TA 2021	%
Myyntituotot	0,00	0,00	
Tuet ja avustukset	940 275,42	644 479,00	45,9 %
Muut toimintatuotot	16 020,00	28 500,00	
TOIMINTATUOTOT	956 295,42	672 979,00	42,1 %
Henkilöstökulut	-630 866,03	-335 250,00	88,2 %
Palvelujen ostot	-457 750,83	-355 442,00	28,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-846,02	0,00	
Avustukset	0,00	0,00	
Muut toimintakulut	-19 535,01	-23 599,00	-17,2 %
TOIMINTAKULUT	-1 108 997,89	-714 291,00	55,3 %
Rahoitustuotot ja kulut	0,00	0,00	
TILIKAUDEN TULOS	-152 702,47	-41 312,00	269,6 %

Alla olevaan taulukkoon on koottu **Kainuun liiton koko organisaation tasoisten** tehtävien tavoitteita ja mittareita. Seuraaviin taulukoihin on koottu erikseen kunkin vastualueen omien tehtävien tavoitteet ja mittarit.

KAINUUN LIITTO KOKO ORGANISAATIO			
Tehtävä	Tavoite 2021	Mittari	Toteuma 2021
Kainuun liiton perustehtävät, Kainuuta koskeva suunnittelu- ja aluekehittämistyö	Maakuntajohtajan vetämä johtoryhmä varmistaa, että Kainuun liiton vastuulla oleva suunnittelu- ja aluekehittämistyö toteutuu maakuntahallituksen ja -valtuuston linjausten ja aikataulujen mukaan	Kainuun liiton suunnittelu- ja aluekehittämistyö toteutetaan toimintasuunnitelman mukaisesti	Suunnittelu- ja aluekehittämistyö toteutui hyvin. Kainuu-ohjelma valmistui aikataulussa. Tuulivoimakkaan valmisteluikataulua muutettiin tarkoituksen mukaisemmaksi.
Kainuun aluekehityksen tilannekuva ja toimintaympäristön seuranta ja ennakointi	Kainuun liitto seuraa yhteistyössä Kainuun ELY-keskuksen kanssa aktiivisesti Kainuun tilannekuvaa ja ennakoi toimintaympäristön muutoksia (talouden, sosiaalisen kehityksen ja ympäristön osalta)	Maakuntahallitukselle säännöllisesti annettavat kokonaiskuva ja tilannekatsaukset Kainuun aluekehityksen tilanteesta 2 krt Mkh:n poliittinen ohjaus tilannekuvan edellyttämistä toimenpiteistä (jatkuvasti)	Kainuun tilannekuva 3 kpl: Kuntakierros, ALKE keskustelut, Topsis seurantaraportti Kärkitoimialojen ja aluetalouden suhdannekatsaus 2 krt/vuosi
Kainuun liiton viraston organisointi ja sisäinen työnjako	Maakuntajohtajan vetämä johtoryhmä varmistaa, että Kainuun liiton viraston organisointi ja sisäinen työnjako noudattaa maakuntaohjelman ja toiminta- ja taloussuunnitelman painotuksia. Vastuut jalkautetaan vuosittaisella kehityskeskustelukierroksella	Kehityskeskustelut pidetty (100 %) ja sovitut toimenpiteet toteutuneet	Kehityskeskustelut toteutuivat; työhyvinvointikyselyn perusteella käynnistetyt kehittämistoimenpiteet toteutettiin.
Yhteistyö kuntien kanssa	Kuntaneuvottelujen järjestäminen sekä kuntajohtajien ja -	Kuntaneuvottelut ja kuntajohtajien ja -	

	päätäjien kokouksiin osallistuminen: kuntien kanssa sovittujen toimien toteuttaminen	päätäjien kokoukset toteutuvat: kuntien kanssa sovitut toimet toteutetaan	
Edunvalvonnan ja eri ohjelmien sekä rahoitusinstrumenttien yhteensovittaminen	Kainuun liitto vastaa MYR:n ja sen sihteeristön hyvästä toimivuudesta siten, että edunvalvonta, eri ohjelmien ja rahoitusinstrumenttien yhteensovittaminen onnistuu	MYR:n ja sen sihteeristön valmisteluprosessien laadukas toteutus	MYR 5 kokousta MYRs 10 kokousta MYRs ja MYR valmistelivat ja tekivät rahoituspäätökset ohjelmien mukaisesti ja vaikuttavista hankkeista
Maakuntahallituksen ja -valtuuston toiminnan itsearviointi	Toimielinten itsearviointi toteutetaan	Toteutettu	Maakuntahallituksen toiminnan itsearviointi toteutettu keväällä 2021, maakuntavaltuuston osalta toteutetaan myöhemmin
EDUNAJAMINEN JA YHTEISTYÖ			
Tehtävä	Tavoite 2021	Mittari	Toteuma 2021
Edunajamisen yhteistyö kuntien ja sidosryhmien kanssa	Yhteinen tilannekuvan ylläpitäminen ja kärkihankkeiden edistäminen Tehokas vaikuttaminen päätöksentekijöihin kansallisesti ja kansainvälisesti	Yhteinen tilannekuva on ajan tasalla ja toimijoille jaettuna	Tilannekuva jatkuva ajantasaistaminen sekä 3 kpl erillistä raporttia: Kuntakierros, ALKE keskustelut sekä TOP-SU:n seurantaraportti Kärkitoimialojen ja aluetalouden suhdannekatsaus 2 krt/vuosi
Operatiivinen edunajaminen	Edunajamisesta maakuntahallituksen linjaamat toimenpiteet toteutuvat ja etenevät kohti tavoitteita Pystytään nopeasti reagoimaan mahdollisiin yllättäviin muutoksiin	Kärkihankkeiden toteutumisen itsearviointi Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaukset pidetty jokaisessa maakuntahallituksen kokouksessa	
Kannanottojen valmistelu	Maakuntahallitus ja virasto antavat kannanottoja lausuntopyyntöihin ja omaehtoisesti edunajamisen kärkihankkeiden linjaamina	Kannanotot lausuntopyyntöihin maakuntahallituksessa ja viraston kannanotot tiedoksi maakuntahallitukselle	Kainuun aluekehittämisen ja edunvalvonnan kannalta merkittävät lausuntopyynnöt on hoidettu.
Suuralueyhteistyö Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa	Osallistuminen Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien kokouksiin ja niiden valmisteluun IP-yhteistyö rakennerrahastohjelman valmistelussa ja toimeenpanossa	4 kpl kokouksia vuonna 2021; kainuulaisten jäsenten aktiivisempi osallistuminen kokouksiin	Osallistuttu kaikkiin IP nvk kokouksiin Osallistuttu aktiivisesti tulevan RR kauden, KV ohjelmien valmisteluun ja tehty edunajamista yhteistyössä IP mk:n kanssa, osallistuttu

			PS ja IP koordinaatioryhmien kaikki kokoukset
Maakuntien yhteistyö	Aktiivinen osallistuminen maakuntien yhteistyöhön perustuen Kuntaliiton sopimukseen	Aktiivinen osallistuminen mkj- ja muiden verkostojen toimintaan	Kainuun liiton osalta on toimittu aktiivisesti; maakuntien välinen yhteistyö on ollut toimintavuonna jännitteistä
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ			
Tehtävä	Tavoite 2021	Mittari	Toteuma 2021
Kansainvälinen yhteistyö ja edunvalvonta	Tehtävien ajantasainen ja laadukas hoitaminen, eri verkostoissa, tarvittaessa etäyhteyksin Liiton kansainvälisten hankkeiden suunnitelmien mukainen toteuttaminen	Toiminnan ajantasaisuus ja laadukkuus tuovat positiivista palautetta ja Kainuun liiton maine yhteistyökumppanina on hyvä Hankkeille asetettujen tavoitteiden realisoituminen	Koronasta huolimatta kv-yhteistyötä on onnistuttu hoitamaan etäyhteyksien välityksellä.
Venäjä-yhteistyö	Kainuun Venäjä-strategiatyö Strategian toteuttaminen ja sen päivittäminen vuosille 2021-2027	Kainuun Venäjä-strategia vuosille 2021-2027 valmistuu vuoden 2021 aikana Vuodelle 2021 strategiaryhmässä sovitut toimenpiteet toteutetaan ajantasaisesti ja tuloksellisesti	Kainuun Venäjä-strategia vuosille 2021-2027 valmistui Valmiin strategian toteutus käynnistynyt
	Kostamus-yhteistyö Kainuun liiton ja Kostamuksen kaupunkipiirin välisen yhteistyöpöytäkirjan ja yhteisen toimintasuunnitelman toteuttaminen vuonna 2021 Kostamuksen Business Forumin järjestäminen syksyllä 2021 yhteistyössä Kostamuksen kaupungin, Karjalan tasavallan talouskehitys- ja teollisuusministeriön sekä Suomi-Venäjä-Seuran kanssa Barents Link Centerin käyttösopimuksen jatkaminen ja käytön aktivointi	Toimintasuunnitelman uudistaminen ja allekirjoittaminen vuosille 2021-2022 Kostamuksen Business Forumin osallistujamäärä ja tapahtumasta saatu palaute Niiden yritysten ja organisaatioiden lukumäärä, jotka ovat hyötyneet Kainuun liiton tukitoimista Kostamus-yhteistyössä Kainuulaisten Barents Link Centerissä järjestämät kokoukset ja tilaisuudet	Toimintasuunnitelma 2021-2022 allekirjoitettu 9/2021 Kostamuksen Business Forum peruuntui koronan vuoksi
	Euregio Karelia yhteistyö Euregio Karelian strategian 2021-2027 toimeenpanon jal-	Positiivinen palaute, hyvä maine yhteistyökumppanina	Euregio Karelia yhteistyöstrategia 2021-2027 hyväk-

	kauttaminen	Euregio Karelian strategian v. 2021 - 2027 toimenpiteiden täytäntöönpano Järjestettävien tilaisuuksien osallistujamäärä ja niistä saatu palaute sekä niiden saavuttama julkisuus	syttiin marraskuussa 2020 ja toimintavuoden aikana sihteeristö valmisti sen toimeenpanoa.
	Ohjelmatyö Aktiivinen osallistuminen Karelia CBC 2021 – 2027 EU:n ulkorajaohjelman valmisteluun ja edunvalvonta (työskentely ohjelmointikomiteassa ja alueellisessa työryhmässä)	Karelia CBC 2021 -2027 -ohjelman valmistelu etenee aikataulussa ja huomioiden Kainuun intressit	Karelia CBC 2021-2027 ohjelman valmisteluun on osallistuttu aktiivisesti; valmistelu jatkuu edelleen vuonna 2022.
Aasia-yhteistyö	Kainuun liitto tukee alueen toimijoita Kiina- ja Japani-yhteistyön aktivoimisessa ja vakiinnuttamisessa	Seurantatiedot (TKI- ja yritys-yhteistyö, investointihankkeet, kiinalaisten matkailijoiden määrä)	Kalevala digi-tour japanilaisille matkailijoille 1 kpl, virtuaalinen Tokio metsäpaviljonki yhdessä Vuokatin, Kajaanin, Wild Taigan kanssa 1 kpl
Barents-yhteistyö	Kainuun liitto osallistuu aktiivisesti Barentsin yhteistyöhön (Barentsin alueneuvosto, aluekomitea, työryhmät) Barents Regional Transport and Logistics ja Northern Axis – Barents Link – Kolarctic CBC hankkeiden toteuttaminen hankesuunnitelman mukaisesti	Odotettujen tulosten saavuttaminen Hankkeille asetettujen tavoitteiden realisoituminen	Barentsin työryhmien kokoukset ja tapahtumat on järjestetty koronan vuoksi etäyhteyksillä. Kainuun edustajat ovat osallistuneet aktiivisesti etätilaisuuksiin. Barents Regional Transport and Logistics ja Northern Axis – Barents Link – Kolarctic CBC hankkeiden etenivät hankesuunnitelman mukaisesti.
NSPA (Northern Sparsely Populated Areas) -yhteistyö	Aktiivinen osallistuminen NSPA-verkoston (Northern Sparsely Populated Areas) toimintaan Osallistuminen Arctic Investment Platform (AIP) -hankkeen toimintaan ja investointialustan jatkosuunnitteluun	Selkeät ja vaikuttavat NSPA-kannanotot Arctic Investment Platform (AIP) etenee konkreettiseksi toiminnaksi	NSPA kokoukset toteutuneet virtuaalisesti; osallistuttu NSPA kannanoton 1 kpl laadintaan KL osallistunut AIP jatkohankkeeseen 2021; AIP edennyt suunniteltua hitaammin, AIP konsepti ei valmistunut v. 2021

MAINETYÖ			
Tehtävä	Tavoite 2021	Mittari	Toteuma 2021
Mainetyö	Toimijoiden yhteistyön tiivistäminen ja laajentaminen mainetiimin ja julkisviestijöiden verkoston avulla Maakuntakuvatutkimuksen tulosten hyödyntäminen mainetyössä	Tiimin ja verkostojen säännölliset kokoontumiset ja aktiivisuus Kainuun näkyvyys mediaseurannassa	Mainetiimi ja julkisviestijät – kokoon-tuneet säännöllisesti Kainuun brändin lanseeraus 6/2021 Kainuun Brändin kesäkamppis: tavoitettiin 1,4 milj. suomalaista. Syksy 2021: osajakampanja 1 kpl
Positiivisen Kainuukuvan vahvistaminen ja brändäys	Kohderyhmätyöpajat ja selvitykset Brändityöpaja Kohderyhmien tarpeet on tunnistettu Kainuuseen muutto- ja työntekijöiden rekrytointi helpottuu	Kainuun näkyvyyden kasvattaminen toimenpiteiden tuloksena	Brändityöpaja 1 kpl Kohderyhmien tarpeet on tunnistettu ja hyödynnetty vetovoiman vahvistamisessa ja rekrytointien kehittämisessä
Aluemarkkinointi	Av-tuotantokannustimen rahoituksen järjestäminen Kainuun markkinointistrategia ja vuosikello markkinointiin Toimialaverkostojen brändäykseen osallistuminen (ICT-ekosysteemi, Business Kainuu, RekryKainuu) Kainuun Arctic Lakeland -yhteistyön pitkän aikavälin sitoutumisen vahvistaminen	Kampanjoiden näkyvyys Naisnäkökulmaa elinvoimapolitiikkaan - kokeilun toteuttaminen Monipaikkainen työ - selvitys ja jatkotoimenpiteet Kainuun aluemarkkinointihankkeen toimenpiteiden toteuttaminen AL-matkailubrändin käyttö laajenee ja osallistuminen markkinointitilaisuuksiin ja -kampanjoihin	Kampanjoiden näkyvyys parantunut Naisnäkökulmaa elinvoimapolitiikkaan -kokeilu toteutunut Monipaikkainen työ -jatkotoimenpiteet käynnistetty Toimialaverkostojen brändäykseen osallistuttu, Kainuu.fi uudistaminen aloitettiin Kehittämishankkeella edistettiin matkailutoimijoiden sitoutumista AL-matkailubrändiin
Positiivisten faktoren, uutisten ja tapahtumien esille tuominen	Uudet aluemarkkinointiavaukset; esim. ICT-ekosysteemi, kulttuurimatkailu, kestävä matkailu, virtuaali- ja livetapahtumat Yhteistyö av-tuottajien ja järjestöjen kanssa sekä tapahtumatuottajien verkoston laajeneminen	Uudet hanke- tai markkinointisuunnitelmat ja verkostot	NPA Nlite kirjallisuusmatkailu-hanke käynnisti Kainuun kulttuuriohjelman laatimisen

Taulukko 1. Kainuun liiton koko organisaation tehtävät, tavoitteet ja mittarit

ELINKEINOT JA ALUEKEHITYS

Tehtävä	Tavoite 2021	Mittari	Toteuma 2021
Ennakointi ja seuranta	Ennakoinnin ja seurannan toimintamallin uudistaminen: maakunnallisen yhteistyön vahvistuminen ja uudenlaisen tilannekuvan laatiminen Ennakointi- ja seurantaryhmän johdolla laaditaan TOPSU:n ennakointi- ja seurantaraportti sekä ALKE keskustelujen tilannekuva	Ennakointi- ja seuranta-työn uusi toiminta- ja yhteistyömalli 1 kpl TOPSU:n ennakointi- ja seurantaraportti 1 kpl ALKE keskustelujen tilannekuva 1 kpl	Jatkuva tilannekuvan seuranta ja ylläpitäminen sekä tilastosivujen päivittäminen Ennakointi- ja seuranta-työn uuden toiminta- ja yhteistyömallin laadinta käynnistyi, ei valmistunut Kainuu 2040 tavoiteskenaario 1 kpl TOPSU:n ennakointi- ja seurantaraportti 1 kpl ALKE keskustelujen tilannekuva 1 kpl Suhdannekatso 1 kpl Kärkitoimialojen ja aluetalouden suhdannekatso 2 krt/vuosi
Maakuntaohjelman toimeenpano	TOPSU:ssa linjatut strategiset toimenpiteet (osaavan työvoiman ja investointien saaminen Kainuuseen, Kainuun sisäisen ja ulkoisen saavutettavuuden parantuminen) käynnistyvät ja toteutuvat Kainuun liiton ja valtioneuvoston aluekehityskeskustelut (ALKE)	TOPSU:n ennakointi- ja seurantaraportin arvio tp:n etene- misestä ja tuloksellisuudesta ALKE keskusteluprosessin koordinointi (valmistautuminen, neuvottelut, seuranta)	TOPSU:n strategiset toimenpiteet: 1) osaava työvoima: maine, kansallinen ja kv- rekrytointi, koulutushankkeet (KYK, KAMK ja KAO) 2) investointien edistäminen (KCF ja investointistrategia-työ), 3) saavutettavuus heikentynyt lentoliikenteen keskeytysten ja jatkuvuuden vaarantumisen takia, vaikuttavaa edunvalvontaa saavutettavuuteen tehty. ALKE prosessi toteutettiin
Kainuun uusi maakuntaohjelma	Saadaan valmiiksi uusi Kainuu-ohjelma, sis. maakuntaohjelman ja -suunnitelman	Uusi Kainuu-ohjelma 1 kpl	Uusi Kainuu-ohjelma 1 kpl valmistui ja hyväksyttiin (MV 22.12.2021)
Kainuun siltasopimus	Kainuun siltasopimuksen eteneminen suunnitellusti	Siltasopimuksen seurannan arviot siltasopimuksen etenemisestä ja tuloksista	Siltasopimuksessa 46 toimenpidettä. 40/46 toimenpiteestä edennyt. Toteutettu siltarahoituk-

	Uuden sopimuskauden saaminen Kainuun siltasopimukselle	Myönteinen päätös uudesta siltasopimuskaudesta	sella hankkeet: Yrityksen jatkumo (omistajavaihdokset), Kainuun alue-markkinointi, Täsmä (Täsmäosaajia ulkomailta), Kausi (Kausityöntekijöistä asukkaita Kainuuseen). Siltasopimukselle ei saatu jatkoa, sopimuksellinen yhteistyö osaavan työvoiman turvaamisesta siirtyi Kainuun ja VN:n alke keskusteluihin
Kainuun selviytymissuunnitelma (korona)	Kainuun selviytymissuunnitelma toteutuksen käynnistyminen ja tarvittavan rahoituksen varmistuminen	Kainuun selviytymissuunnitelma toteutus käynnistyy ja tarvittava rahoitus ohjelmalle saadaan	Selviytymissuunnitelma integroitiin TOPSU:un ja sitä toteutettu REACT-EU, Kansallisella ja EAKR rahoituksella
Älykkään erikoistumisen (ÄES) yhteistyö	Kainuun liiton rahoituksessa priorisoidaan ÄES-hankkeita, joissa tunnustetaan kasvun ja uusien lisäinvestointien saamisen mahdollisuudet Älykkään erikoistumisen kehittämisessä painotetaan kansainvälistä kehittämistoimintaa Uusi ÄES 2021-2027 (hyväksyttiin maakuntahallituksen kokouksessa 09.12.2020)	Rahoitettujen ÄES-hankkeiden tulokset Alueelle saadun kv ÄES rahoituksen määrä Komission älykkään erikoistumisen alustojen (joissa Kainuu on mukana) eteneminen Interreg Europe hankkeiden toimintasuunnitelmien ja pilottien eteneminen	ÄES hankkeita rahoitettu REACT-EU, EAKR ja kansallisella rahoituksella; hankkeet toteutuneet suunnitellusti. ÄES kumppanuudet: BERRY+ (biotalous), ClusSport (urheilun TKI) ja Mining regions (kaivosala): yhteistyöhankkeita ja yhteisiä kv-hankehakemuksia IE hankkeiden (BRIDGES, INNO PROVENEMENT, e-MOPOLI, STOB Regions) toimintasuunnitelmat edenneet suunnitellusti
Elinkeinot murroksessa (ELMO) yhteistyö muiden IP-alueen maakuntien kanssa	Osallistuminen ELMO-työskentelyyn, IP-alueen yhteisen älykkään erikoistumisen strategian ja yhteisen pilotin toteuttamiseen	IP-alueen yhteisen älykkään erikoistumisen strategian toteuttaminen Kainuussa ELMO 2 Kainuu -hankkeen avulla	ELMO 2 Kainuu -hanke eteni suunnitellusti ja päättyi 31.12.2021
Europe Direct Kainuu -tiedotuspiste ja EU-viestintä	Europe Direct Kainuu viestii eri kanavien (verkkosivut, some-tilit, uutiskirje) välityksellä EU:n merkityksistä ja ajankohtaisista asioista kansalaisten ja hanketoimi-	Seurantatiedot some-tilteiltä (Facebook ja Twitter) ja verkkosivulta	ED:n v. 2021 toteutui suunnitellusti. Käytännön toimia toteutui hyvin. Kou-

	<p>joiden suuntaan</p> <p>Haetaan 4 kk jatkoaikaa kuluvalle ohjelmakaudelle (01-04/2021)</p> <p>Vuonna 2021 haetaan Kainuun liitolle Europe Direct Kainuu -tiedotuspiste uudelle kaudelle (05/2021-)</p>	<p>Tapahtumien määrä ja laatu sekä viestinnän vaikuttavuus ja tavoitettavuus</p> <p>Jatkoaika myönnetään ja toimintaa jatketaan 4 kk kuluvalle kaudella</p> <p>Kainuun liiton hakemus Europe Direct Kainuu -tiedotuspisteeksi uudelle kaudelle – myönteinen päätös</p>	<p>lyyhteistyö ja kuntakierros toteutetaan v. 2022</p> <p>ED Kainuu hyväksyttiin mukaan uudelle toimikaudelle 2021-2025</p>
<p>Kainuun sisäinen ja ulkoinen tietoliikenteellinen saatavuus</p>	<p>Nopeiden yhteyksien alueellinen kattavuuden parantaminen</p> <p>Alueen toimijoiden yhteistyön tiivistyminen tuloksellisesti.</p> <p>Uuden kansallisen laajakaistaohjelman toteutuminen alueella ja liitto mukana sen edistämässä omalta osaltaan</p> <p>Koillisväylän tietoliikennekaapelin toteutuminen etenee Kainuun kannalta optimaalisesti ja on yksi Suomen sisäisistä runkoreiteistä saadaan mukaan suunnitelmiin kulkemaan itäistä reittiä Kajaanin kautta. Koko IP-alueen tuki hankkeen etenemiselle. Runkoreittien ja lisäkapasiteetin rakentamiseen tarvittavan rahoituksen varmistuminen.</p>	<p>Kainuun liitto valmistelee v. 2021 suunnitelman peittävän ja kiinteään laajakaistayhteyden rakentamiseksi (LKR) koko Kainuun alueelle vuoteen 2025 mennessä. Noudatetaan EU:n min. siirtonopeus tavoitetta 100 Mbit/s. ja symmetrisen yhteys.</p> <p>Valokuitusaatavuus 35 % kotitalouksista (oli vuoden 2019 lopussa 32 %) Maakuntien liitot (mkl. Kainuun liitto) mukana valmistelussa, kyllä/ei</p> <p>Koillisväylän tietoliikennekaapelin ja Suomen sisäisen runkoliikenneverkon lisärakentamisen eteneminen ja Kajaanin kautta kulkevan reitin varmistuminen</p>	<p>Tilannekatsaus ja LKR rahoitusmahdollisuudet selvitetty. Rahoituksen kuntaosuuksia ei saatu pois lainsäädännöstä.</p> <p>Kainuun LKR suunnittelu ja toteutus v. 2022</p> <p>Kiinteä laajakaistasaatavuus / Kainuu v. 2020: koko Kainuu 55 % kotitalouksista (kuntakohtainen vaihtelu 10-84 %), valokuitusaatavuus 28 % kotitalouksista (huom. operaattorin ilmoitusvirhe, Traficom). Kainuun liitto mukana: 1) kattavan laajakaistan valmisteluissa, 2) Kainuun konsortiossa (sopijaosapuolena Cinian kanssa on CSC) Cinian Koillisväylän datakaapeli -hanke kariutui. Kainuun mukaan Cinian Luoteisväylän datakaapeli hankkeen valmisteluun.</p>
<p>Valmistautuminen rakennerahastokauteen 2021-</p>	<p>Valmistautuminen rakennerahastokauteen 2021-2027 etenee IP alueen</p>	<p>Aktiivinen osallistuminen valtakunnallisiin ja IP alueen RR valmisteluun</p>	<p>Osallistuttu aktiivisesti ohjelmien valmisteluun: RR,</p>

2027	yhteisten tavoitteiden mukaisesti Kainuun liitto osallistuu aktiivisesti rajat ylittävien Venäjä-ohjelmien sekä Pohjoisen Periferia ja arktinen -ohjelman valmisteluun	lun yhteistyöryhmiin, Venäjä-ohjelmien sekä Pohjoisen Periferia ja arktinen -ohjelman valmisteluun Ohjelmien valmistuminen ja toteutuksen käynnistyminen	JTF, Venäjä- sekä Pohjoisen Periferia ja arktinen -ohjelma Suomen rakennepolitiikan ohjelma ja kv-ohjelmat eivät käynnistyneet vielä 2021
Toteutetaan strategisia hankkeita oman tuotannon hankkeina	Ilmasto- ja ympäristövas- tuullinen Kainuun 2040 - hanke, ELMO 2 Kainuu - hanke ja kv hankkeet BLITZ, BRID- GES, e-MOPOLI, INNO PROVEMENT, STOB Regions Hankkeiden suunnitelmien mukainen eteneminen	Hankkeiden seurannan arviot niiden etenemisestä	Hankkeet edenneet, mutta korona muuttanut suunnitelmia, esim. tapaamiset virtuaalisesti, osassa koronan vuoksi jatkoaika.
Yhteispalvelun edistäminen ja digituen koordinaatio	Kuntien kumppanina toimien pyritään säilyttämään hyvä asiointipalveluverkko alueella, tuodaan asioinnin rinnalle sähköisen asioinnin edistämiseksi digituen koordinoitu maakunnallinen verkosto	Nykyisten asiointipalvelupisteiden säilyminen (lkm) ja palvelurepertuaarin monipuolistuminen palvelupisteissä.	Osallistuttu VM:n keskustelutilaisuuksiin. Välitetty Digi- ja väestötietoviraston (DVV) tuottamaa tietoa ja materiaalia Kainuun digitoimijaverkostolle.
Nuorisovaltuuston (Manu) toiminta	Nuorten näkemysten mukaan saaminen maakunnan tason kehittämistyöhön sekä päätöksentekoon.	Manulaisten ja nuorten osallistumisaktiivisuus, mukana olevien nuorten määrä kehittämissä, nuorten tekemien kannanottojen ja valtuustoaloitteiden määrä	V. 2021: Manu kokoontui kolmesti (3) ja sen hallitus/ valmisteluryhmä neljästi (4), yksi laaja annettu lausunto ja kaksi jätettyä valtuustoaloitetta, useita edustajuuksia eri kehittämissäryhmissä.
EAKR-RAHOITUKSEN VÄLITTÄVÄN VIRANOMAISEN TEHTÄVÄT			
Tehtävä	Tavoite 2021	Mittari	Toteuma 2021
EAKR-välittävä viranomainen ja muu kehittämishankerahoitus	Rahoitetaan TOPSU:n painopisteiden mukaisia tuloksellisia ja vaikuttavia EAKR-hankkeita Rahoitetaan hankkeita uudella maakuntien aluekehitysrahalla	TOPSU:n ennakointi- ja seurantaraportin arvio kehittämishankerahoituksen etenemisestä ja tuotoksista	Rahoitettu maakuntaohjelman ja TOPSU:n mukaisia ja vaikuttavia hankkeita EAKR, REACT-EU ja kansallisella rahoituksella
Hankkeiden rahoituspäätösten valmistelu	Huolellisesti valmistellut päätösesitykset (hanketiimissä) ja hankevalmistelun tukeminen	Hanke-esitysten läpimeno	Hanke-esitykset menneet läpi, rahoituspäätöksiä 35 kpl

Maksatuspäätökset	Maksatuspäätökset tehtävä 30 päivän kuluessa	Toteutuminen määräajassa	Maksatuspäätöksiä 56 kpl. Maksatuskäsittely ja -päätökset toteutuneet määräajassa
Hankepäätökset	Rahoituspäätökset tehtävä 3 kk:n kuluessa	Toteutuminen määräajassa	Rahoituspäätökset toteutuneet määräajassa (3 kk)

Taulukko 2. Elinkeinot ja aluekehityksen vastualueen tehtävät, tavoitteet ja mittarit

ALUEIDENKÄYTTÖ			
Tehtävä	Tavoite 2021	Mittari	Toteuma 2021
Maakuntakaavoitus	Tuulivoimamaakunta-kaavan tarkistamisen luonnos nähtävillä sekä tarvittavien selvitysten laatiminen suunnitellussa aikataulussa.	Toteutuu/ei toteudu	Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisen luonnos asetettiin nähtäville 22.12.2021-31.1.2022. Selvitykset etenivät suunnitellussa aikataulussa.
Vastuualuetta koskevat pyydetyt lausunnot	Lausunnot annetaan määräajassa	Lausuntojen lukumäärä (kpl) ja poikkeamien lukumäärä määräajoista (jatkoajat) kpl	Lausuntojen lukumäärä 60 (kpl), kaikki lausunnot annettiin määräajassa.
Yhteistyö kuntien kanssa	Osallistuminen perussopimuksen mukaisesti ja MRL:n mukaisesti kuntaneuvotteluihin	16 kpl	Kuntaneuvottelut 15 kpl, lisäksi maakuntakaavan työneuvottelut 6 kpl
Maakuntien välinen yhteistyö	Neuvottelu jokaisen naapurimaakunnan kanssa	3 kpl	Alueidenkäytön neuvottelupäivät sekä I-S ja P-S liikenneyhteistyön kokoukset (12 kpl). Itä-Suomen liikennejärjestelmäpäivät (2 pv). Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisen työkokoukset naapurimaakuntien kanssa 4 kpl. OuKa Tervantie yhteistyö.
Valtakunnallinen yhteistyö	Osallistuminen valtakunnallisiin (alueidenkäyttö, liikenne) neuvot-	2 kpl	Liikenne 12, Väyläverkon investointiohjelman sekä

	teluihin tai tilaisuuksiin		liikenteen strategisen tilannekuvan tilaisuudet (4 kpl) Alueidenkäytön neuvottelupäivät, (2 pv)
Sidosryhmäyhteistyö	Osallistutaan yhteistyöryhmiin ja erilliskokouksiin	6 kpl	Kainuun metsäklusteri toimi aktiivisesti. Vuosangan yhteistyöryhmä (1 kokous) Maakuntakaava-neuvottelut (25 kpl)
Saavutettavuus	Edistetään Kainuun sisäistä ja ulkoista saavutettavuutta, matka- ja kuljetusketjujen sujuvuutta yhteistyössä kuntien, PohjoisPohjanmaan ELY-keskuksen sekä liikennetoimijoiden kanssa. Kajaanin lentoliikennettä palautetaan yhteistyössä kuntien, elinkeinoelämän, Finavian ja lentooperaattorin kanssa. Osallistutaan aktiivisesti valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun.	Kainuun sisäinen ja ulkoinen saavutettavuus, matka- ja kuljetusketjujen sujuvuus paranevat Kajaanin lentoaseman lentoliikenne palautuu kysyntää vastaavalle tasolle. Kainuulle tärkeät liikenneasiat ja kehittämishankkeet sisältyvät suunnitelmaan.	Liikennejärjestelmäryhmän toiminta (2 kokousta). Yhteistyö Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa liikenneasioissa. Covid19 pandemia vaikutti Kainuun saavutettavuuteen. Kajaanin lentoaseman liikennöinti toteutettiin vuonna 2021 ostopalveluna, joka varmistui syksyllä 2021 vuoden 2022 elokuuhun saakka. Pohjois-Suomen lentoliikenne - hankkeessa edettiin poikkeusoloista huolimatta. Pohjois-Suomen liikenne 2021 hankkeessa edettiin suunnitellusti ja toteutettiin mm. yhteenveto Kajaanin lentoaseman tilanteesta. Osallistuttiin aktiivisesti valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) ja sen toteuttamista koskevan investiohjelman

			valmisteluun.
Yhteistyöhankkeet	Pohjois-Suomen kehittyvä lentoliikenne, Barents Region Transport ja Logistics sekä Northern AxisBarents link -hankkeet etenevät suunnitelmien mukaisesti	3 kpl toteutuu/ei toteudu	Hankkeet (3 kpl) etenivät suunnitelmien mukaan. Lisäksi toteutui Pohjois-Suomen liikenne 2021 hanke.

Taulukko 3. Alueidenkäytön vastualueen tehtävät, tavoitteet ja mittari

HALLINTOPALVELUT			
Tehtävä	Tavoite 2021	Mittari	Toteuma 2021
Henkilöstöasioiden hoitaminen	Henkilöstöasioiden nopea hoitaminen	Yleiset henkilöstöasiat hoidetaan	Hoidettu
Uusien työntekijöiden perehdytys (hallintopalvelujen osalta yleisperehdytys, substanssiasioissa kukin vastuualue)	Uudet työntekijät on perehdytetty hyvin Tarvittavien henkilöstöohjeiden laatiminen	Perehdytettyjen palaute Tarvittavat ohjeet laaditaan	Perehdytykset hoidettu Ohjeita laadittu ja päivitetty, päivitetään jatkossa tarvittaessa
Talous; tulos	Talousarvion tulostavoite vuodelle 2021 saavutetaan Kuukausittaiset talousraportit osoittavat, että pysytään budjetissa Kainuun liiton taloudesta ja toiminnan toteutumisesta raportoidaan kunnille osavuosisaksuksilla	Tilinpäätös, tilikauden tulos Talousraporttien tunnusluvut Osavuosisaksaukset kunnille neljän kuukauden välein	Tilikauden tulos 16 345,71 euroa Pysytty budjetissa pääsääntöisesti Toimitettu
Yleishallinto	Laadukkaasti ja tehokkaasti hoidettu yleishallinto (asiakirja- ja kokoushallinto, arkistointi jne.)	Määräajassa laaditut kokousten esityslisät ja pöytäkirjat	Laadittu määräajassa
Talousarvio- ja tilinpäätöskirjojen laadinta	Talousarvio- ja tilinpäätöskirjojen selkeyttäminen	Selkeät asiakirjat	Asiakirjoja selkeytetty
Toiminnan kehittäminen	Toiminnan kehittämistä koskevat selvitykset strategiaprosessissa esim. sähköiset kokoukset ja sähköinen allekirjoitus	Toiminnan kehittämiselvitykset	Jatketaan vuonna 2022, kun Dynasty 10 versionvaihto tehdään
Tiedonohjaussuunnitelman (TOS) laadinta ja Dynasty 10 asianhallintajärjestelmän käyttöönoton valmistelu	Tiedonohjaussuunnitelman valmistuminen Dynasty 10 asianhallintajärjestelmän käyt-	Tiedonohjaussuunnitelma valmistunut Käyttöönotto valmisteltu ja mahdollisesti	Tiedonohjaussuunnitelma valmistunut, hyväksytty maakuntahallituksen kokouksessa

	töönoton valmistelu ja mahdollinen käyttöönotto loppuvuodesta 2021	järjestelmä otettu käyttöön loppuvuodesta 2021	05/2021 Dynasty 10 otetaan käyttöön alkuvuodesta 2022
Kainuun alueellinen valmiusfoorumi	Valmiusfoorumin toimitasuunnitelman mukainen toiminta sekä varautuminen koronapandemiaan liittyviin erityistehtäviin	Valmiusfoorumi arvioi toimintansa toteutumista seuraavan vuoden toimintasuunnitelman valmistelun yhteydessä	Toteutui, pidettiin 2 kokousta
Kuntien edunvalvonta	Tiivistetään kuntien edunvalvontatyötä Käynnistetään kuntien talousvastaavien ennakointi- ja seurantatyöryhmän työ	Eteenpäin viedyt kunta-asiat, kuntien toimintaa tukevat lausunnot yms. toimenpiteet (esim. verotukseen liittyvät), kpl	Aiheisiin liittyviä lausuntoja ei annettu (ei ollut) Kuntien talousvastaavien kokoontumisiin toivotaan päästävän osallistumaan vuonna 2022
Viestintä ja markkinointi			
Perusviestintä	Vaikuttava ja nopea viestintä Viestintäperiaatteiden päivittäminen	Viestinnän vaikuttava ja nopea toteuttaminen, palautteet Viestintäperiaatteet on päivitetty	Toteutui; verkkosivut, uutiskirje ja some-kanavat aktiivisessa käytössä Viestintäperiaatteet päivitetty
Tapahtumien järjestäminen ja vuosittaisten huomionosoitusten myöntäminen	Vuosittaisen maakuntajuhlan järjestäminen, Itsenäisyyspäivän aaton juhlan järjestäminen	Pro Kainuu palkintojen myöntäminen sekä muut huomioimiset	Koronavirustilanneen vuoksi maakuntajuhla ja Itsenäisyyspäivän aaton juhlat järjestettiin rajoitetuilla osallistujamäärillä
Uudet viestinnän kanavat haltuun (O365 sovelluksineen)	Henkilökunta osaa käyttää ohjelmia tehokkaasti	Tehokas ajankäyttö, sujuva viestintä	Järjestetty koulutuksia henkilöstölle esim. O365 ympäristön ja Teamsin käyttöön liittyen Työ uusien viestinnän kanavien haltuunottoon liittyen jatkuu vuonna 2022

Taulukko 4. Hallintopalvelujen vastualueen tehtävät, tavoitteet ja mittarit

4 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1 Kainuun liiton tuloslaskelma 31.12.2021 ja 31.12.2020

	TP 2021	TP 2020
Toimintatuotot		
Myyntituotot	2 456 185,00	2 461 289,12
Tuet ja avustukset	1 091 584,52	783 151,56
Muut toimintatuotot	54 405,20	160 177,10
TOIMINTATUOTOT	3 602 174,72	3 404 617,78
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-2 140 616,76	-1 979 756,40
- palkat ja palkkiot	-1 778 489,36	-1 626 817,33
- eläkekulut	-325 582,29	-314 941,59
- muut henkilösivukulut	-36 545,11	-37 997,48
Palvelujen ostot	-1 206 494,76	-1 143 029,43
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-21 551,61	-34 429,26
Avustukset	-42 455,80	-47 868,85
Vuokrat	-138 378,08	-102 541,92
Muut toimintakulut	-17 886,43	-13 365,51
TOIMINTAKULUT	-3 567 383,44	-3 320 991,37
TOIMINTAKATE	34 791,28	83 626,41
Rahoitustuotot ja -kulut	-18 445,57	2 661,00
- korkotuotot		
- muut rahoitustuotot	128,46	3 627,05
- korkokulut	-18 570,95	0,00
- muut rahoituskulut	-3,08	-966,05
VUOSIKATE	16 345,71	86 287,41
Poisto ja arvonalentumiset	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	16 345,71	86 287,41
Varausten ja rahastojen muutos		
Rahastojen lisäys (-)	30 000,00	30 000,00
Rahastojen vähennys (+)	-68 583,00	-45 010,67
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTO	-38 583,00	-15 010,67
Tilikauden yli-/alijäämä	54 928,71	101 298,08

4.2 Kainuun liiton rahoituslaskelma 31.12.2021 ja 31.12.2020

	TP 2021	TP 2020
Vuosikate	16 345,71	86 287,41
- Satunnaiset erät		0,00
- Tulorahoituksen korjausevät		0,00
-- Toiminnan rahavirta	16 345,71	86 287,41
- Investointimenot		-15 720,00
- Rahoitusosuudet investointimenoihin		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
-- Investointien rahavirta	0,00	-15 720,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	16 345,71	70 567,41
- Antolainan lisäykset		0,00
- Antolainasaamisten vähennykset		0,00
- Antolainauksen muutokset		0,00
- Pitkäaikaislainojen vähennys		0,00
- Lyhytaikaisten lainojen muutos		0,00
-- LAINAKANNAN MUUTOKSET		0,00
- OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		0,00
- MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-93 286,82	-1 234 760,16
-Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-122 076,26	-1 173 530,32
- Vaihto-omaisuuden muutos		
- Saamisten muutos	-142 817,91	-163 265,03
- Korottomien velkojen muutos	171 607,35	102 035,19
--- RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-93 286,82	-1 234 760,16
- Rahavarat 31.12.	1 778 251,76	1 855 192,87
- Rahavarat 1.1.	1 855 192,87	3 019 385,62
-- RAHAVAROJEN MUUTOS	-76 941,11	-1 164 192,75

4.3 Kainuun liiton tase 31.12.2021 ja 31.12.2020

Kainuun liiton tase 31.12.2021 ja 31.12.2020					
	2021	2020		2021	2020
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Sijoitukset			2000 Peruspääoma	-467 268,63	-467 268,63
1208 Muut osakkeet ja osuudet	859 170,89	859 170,89	Peruspääoma yht.	-467 268,63	-467 268,63
Sijoitukset yht.	859 170,89	859 170,89	2030 Kainuun tulevaisuusrahasto	-49 621,95	-88 204,95
			Muut omat rahastot yht.	-49 621,95	-88 204,95
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	859 170,89	859 170,89			
			Ed. tilikausien ylijäämä (alijäämä)		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			2040 Ed. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-1 281 389,16	-1 180 091,08
1421-1 Valtion toimeksiannot			2050 Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		
Valtion toimeksiannot yht.	2 282 987,17	2 782 030,97	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-54 928,71	-101 298,08
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT.	2 282 987,17	2 782 030,97	OMA PÄÄOMA YHT.	-1 853 208,45	-1 836 862,74
			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			2221-22 Valtion toimeksiannot yht.	-2 283 788,40	-2 782 283,32
Saamiset			2377-23 Muut toimeksiannot yht.	-448 630,86	-571 256,00
Lyhytaikaiset saamiset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	-2 732 419,26	-3 353 539,32
Myyntisaamiset					
1730 Myyntisaamiset	300 506,86	26 475,27			
1782 Palkkaennakot	616,50	0,00	VIERAS PÄÄOMA		
1814 ALV saatava	58 531,37	62 752,91	Pitkäaikainen vieras pääoma		
Muut saamiset			2468 Muut velat muille	-272 136,86	0,00
1826 Siirtosaamiset muilta	25 314,68	5 376,73			
1828 Projektisaamiset	49 756,17	197 302,76	Lyhytaikainen vieras pääoma		
Siirtosaamiset yhteensä	75 070,85	202 679,49	Ostovelat		
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	434 725,58	291 907,67	2545 Ostovelat	-72 014,30	0,00
			2548 Ostovelat muut	39 893,52	-212 491,51
Rahat ja pankkisaamiset			2549 Ostovelat vanhasta	0,00	36 870,94
1930 Rahat ja pankkisaamiset yht.	1 778 251,76	1 855 192,87	Ostovelat yht.	-32 120,78	-175 620,57
			Liittymismaksut ja muut velat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	2 212 977,34	2 147 100,54	2560 Ennakonpidätysvelka	-46 485,55	-45 473,64
			2561 Sosiaaliturvamaksuvelka	-1 946,28	-1 774,51
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 355 135,40	5 788 302,40	2563 Ay-jäsenmaksut	-432,74	-408,86
			Liittymismaksut ja muut velat yht.	-48 864,57	-47 657,01
			Siirtovelat		
			Siirtyvät korot		
			2704 Siirtyvät korot muille	0,00	-934,54
			Siirtyvät korot yht.	0,00	-934,54
			Lomapalkkajaksotus		
			2800 Lomapalkkajaksotus	-312 678,01	-303 444,92
			Lomapalkkajaksotus yht.	-312 678,01	-303 444,92
			Muut siirtovelat		
			2806 Muut siirtovelat muille	-46 597,45	-30 000,00
			2810 Saadut ennakot:projektitirahoitus	-11 054,49	0,00
			2830 TA-KuEL palkkaperusteinen	-33 423,00	-20 937,63
			2831 TA-KuEL eläkemenoperusteinen	0,00	-1 324,29
			2835 TA taloudellinen tuki	-554,60	-520,89
			2836 TA työttömyysvakuutusmaksu	-1 702,79	-1 657,28
			2837 TA tapaturmavakuutusmaksu	-5 607,34	-1 149,30
			2840 TT-KuEl maksu	0,00	-10 050,09
			2841 TT-TyEl maksu	0,00	-4 603,82
			2843 TT työttömyysvakuutusmaksu	-4 767,80	0,00
			Muut siirtovelat yht.	-103 707,47	-70 243,30
			Siirtovelat yht.	-416 385,48	-374 622,76
			Lyhytaikainen vieras pääoma	-497 370,83	-597 900,34
			VIERAS PÄÄOMA YHT.	-769 507,69	-597 900,34
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-5 355 135,40	-5 788 302,40

4.4 Jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2021

JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUDET VUONNA 2021							
Kunta	Asukasluku vuonna 2018	Asukasluku vuonna 2019 ennakkotieto	Maksuosuus 2019 euroa	Maksuosuus 2020 euroa	Maksuosuus 2021 euroa	Muutos euroa	% koko maksuosuudesta
Hyrnsalmi	2 287	2 271	77 247	76 885	77 145	260	3,1 %
Kajaani	36 973	36 709	1 236 715	1 242 972	1 246 983	4 011	50,8 %
Kuhmo	8 329	8 190	282 254	280 008	278 210	-1 798	11,3 %
Paltamo	3 336	3 273	114 077	112 151	111 182	-969	4,5 %
Puolanka	2 597	2 528	88 638	87 307	85 875	-1 432	3,5 %
Ristijärvi	1 288	1 272	43 738	43 301	43 209	-92	1,8 %
Sotkamo	10 389	10 336	346 150	349 262	351 108	1 846	14,3 %
Suomussalmi	7 862	7 727	267 375	264 308	262 482	-1 826	10,7 %
Yhteensä	73 061	72 306	2 456 194	2 456 194	2 456 194	0	100 %

5 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.1 Tilinpäätöksen liitetietoja koskevat säännökset ja ohjeet

Kuntalain (410/2015) 13 luvun 113 §:ssä on säädetty kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksestä. Kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa (Kuntalaki 13 luku 113 § ja Kirjanpitolaki 3 luku 2 §). Liitetiedoilla tarkoitetaan KPL 3:1.1 §:n 4. kohdan mukaan taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitteenä ilmoitettavia tietoja. Kunnan liitetiedoista on säännelty yksityiskohtaisemmin kuntalain nojalla annetussa asetuksessa kunnan tilinpäätöksessä esitettävistä liitetiedoista (525/2020). Asetuksessa ei ole kunnan rahoituslaskelmaa koskevia liitetietovaatimuksia. Kirjanpitolain ja kuntalain kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevien säännösten soveltamisesta antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (Kuntalaki 13 luku 112 §). Sen antamat ohjeet ja lausunnot ohjaavat kuntien ja kuntayhtymien hyvää kirjanpitoa. Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoituksena on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatiota oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahoituksesta sekä toiminnasta.

5.2 Liitetietojen ryhmittely

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista perustuu kuntalain nojalla annettuun asetukseen (525/2020) kunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista.

Kunnan tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään tilinpäätöksessä

- tilinpäätöksen laatimista
- tilinpäätöksen esittämistapaa
- tuloslaskelmaa
- taseen vastaavia ja vastattavia
- vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä
- henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskeviin liitetietoihin.

2.3 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

5.3.1 Kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa pysyvien vastaavien liitetiedot.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Kainuun liitolla ei ole vaihto-omaisuutta.

Rahoitusomaisuus: saamiset on merkitty taseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

2. Tuloslaskelma ja tase ovat kuntajaoston ohjeiden mukaisia. Niiden esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä.
3. Tilinpäätös ei sisällä edelliseen tilikauteen liittyviä oikaisuja.
4. Tilinpäätös on vertailukelpoinen edellisen tilikauden kanssa.
5. Tilinpäätös ei sisällä edelliseen tilikauteen kohdistuvia tuottoja, kuluja tai virheiden korjauksia.

5.3.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Kainuun liiton tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta eikä ole tehty oikaisuja edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin. Edellistä tilikautta koskevat tiedot ovat vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa.

5.3.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet:

Kainuun liitto kuntayhtymään ei kuulu konsernia muodostavia yhteisöjä.

5.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Toimintatuotot kuntayhtymän määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina:

LIITETIETO 6	2021	2020
Vastuualueet:		
Elinkeinot ja aluekehitys	99 457,35	1 149,84
Alueidenkäyttö	14 641,48	63 878,84
Hallintopalvelut	75 595,47	520,04
Luottamushenkilöhallinto	2 456 185,00	2 461 289,12
Projektit	956 295,42	877 779,94
YHTEENSÄ	3 602 174,72	3 404 617,78

7. Kainuun liitolla ei ole verotuloja.

8. Kainuun liitolla ei ole valtionosuustuloja.

9. Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin:

LIITETIETO 9	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot		
Muiden palvelujen ostot	1 206 494,76	1 143 029,43
YHTEENSÄ	1 206 494,76	1 143 029,43

10. Kainuun liitolla ei ole valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annettuja tukia valtuustoryhmille.

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista.

Poiston alaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen käytetään ennalta laadittua maakuntavaltuuston 17.12.2012 hyväksymää poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta arvioitun taloudellisen käyttöiän mukaan. Kainuun liitolla ei ole tilivuoden 2020 aikana poiston alaista pysyvien vastaavien omaisuutta.

Poistoajat on määritelty erikseen 31.12.2012 hankittujen pysyvien vastaavien ja erikseen 01.01.2013 alkaen hankittavien pysyvien vastaavien omaisuuserien osalta.

Poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

PYSYVIEN VASTAAVIEN JA MUIDEN PITKÄVAIKUTTEISTEN MENOJEN POISTOSUUNNITELMA

Poistotapa				
T= tasapoisto				
J= jäännösarvopoisto				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Poisto aika			Poistotapa
Aineettomat oikeudet				
Tietokoneohjelmistot	3		3	T
Tietokoneohjelmistot	5		3	T
Muut aineettomat oikeudet	5		5	T
Muut pitkävaikutteiset menot				
Perustamis- ja järjestelymenot	5		3	T
Tutkimus- ja kehittämismenot	3		3	T
Vuokrahuoneistojen perusparannukset	5		3	T
Vuokrahuoneistojen perusparannukset	10		3	T
Muut pitkävaikutteiset menot	5		3	T
Ennakkomaksut	ei poistoa		ei poistoa	
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	ei poistoa		ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat				
Asuinrakennukset				T
Sairaalarakennukset				T
Hallinto- ja toimistorakennukset				T
Huolto- yms. Rakennukset				T
Kehitysvammahuollon rakennukset				T
Vapaa-ajan rakennukset				T
Muut rakennukset ja rakennelmat				T
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Puhelinkeskukset ja telelaitteet				T
Kulunvalvonta ja -ohjauslaitteet				T
Muut kiinteät laitteet				T
Muut kiinteät laitteet				T
Muut kiinteät laitteet				T
Muut kiinteät laitteet (paikoitukset, käytetty aiemmin) (20)				T
Kuljetusvälineet				
Henkilö- ja pakettiautot				T
Trukit ja vaunut				T
Lääkintälaitteet				
Röntgenlaitteet				T
Röntgenlaitteet				T
Röntgenlaitteet				T
Laboratoriolaitteet				T
Laboratoriolaitteet				T
Laboratoriolaitteet				T
Muut lääkintälaitteet				T
Muut lääkintälaitteet				T
Muut lääkintälaitteet				T
Muut lääkintälaitteet				T
Koneet ja kalusto				
ATK -laitteet ja toimistotarvikkeet				T
ATK -laitteet ja toimistotarvikkeet				T
Muut koneet, laitteet ja kalusto				T
Muut koneet, laitteet ja kalusto				T
Muut koneet, laitteet ja kalusto				T
Muut aineelliset hyödykkeet				
Luonnonvarat	ei poistoa		ei poistoa	
Taide- ja arvoesineet	ei poistoa		ei poistoa	
Keskeneräiset työt	ei poistoa		ei poistoa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset				
Osakkeet	ei poistoa		ei poistoa	

Kainuun liitolla ei ole ollut tilivuoden 2020 aikana investointeja eikä poistonalaista pysyvien vastaavien omaisuutta.

12. Kainuun liiton tuottoihin ja kuluihin ei sisälly pakollisten varausten muutoksia.
13. Muihin tuottoihin ja kuluihin ei sisälly olennaisia pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittoja ja -tappioita.
14. Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyviä eriä ei ole.
15. Kainuun liiton korkotuotot ja peruspääoman korkotuotot:
Peruspääoman korot ja pääomien korkotuotot jaoteltuna jäsenkunnittain on esitelty myöhemmin liitetietojen kohdan 33 taulukoissa. Vuoden 2021 osalta kunnille ei maksettu peruspääoman korkoja, koska korko on negatiivinen.
16. Kainuun liitolla ei ole poistoerojen muutoksia.

5.5 Tasetta koskevat liitetiedostot

5.5.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17. Kainuun liitto ei ole laskenut liikkeelle lainoja, eikä ole siten aktivoinut laskemisesta aiheutuneita kuluksi kirjaamattomia menoja ja pääoma-alennuksia.
18. Kainuun liitto ei ole tehnyt arvonkorotuksia.
19. Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti:

PYSYVÄT VASTAAVAT

LIITETIETO 19

Yritys 3000	Aineelliset hyödykkeet		
	Sijoitukset	Ennakko- maksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	859 170,89	0,00	859 170,89
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	
Rahoitusosuudet tilikaudelle	0,00	0,00	
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	
Tilikauden poisto	0,00	0,00	
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	
Poistamaton hankintameno 31.12.	859 170,89	0,00	859 170,89
Arvonkorotukset	0,00	0,00	
Valmis käyttöomaisuus	859 170,89	0,00	859 170,89
Keskeneräinen käyttöomaisuus	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	859 170,89	0,00	859 170,89
Olennot lisäpoistot	0,00	0,00	
Käyttöomaisuus yhteensä 31.12.	859 170,89	0,00	859 170,89

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20. Kainuun liitolla ei ole määrääviä omistusosuuksia tytäryhteisöissä, yhdistyksissä ja säätiöissä.
21. Kainuun liitto kuntayhtymä ei ole jäsenenä muissa kuntayhtymissä.
22. Kainuun liitolla ei ole yhteisyhteisöjä eikä omistusyhteisyhteisöjä.
23. Tiedot pitkä- ja lyhytaikaisista saamisista:

LIITETIETO 23	31.12.2021	31.12.2020
Lyhytaikaiset saamiset		
Muilta:		
Myyntisaamiset, muut	300 506,86	26 475,27
Muut saamiset, ALV-saamiset verovirastolta,	59 147,87	62 752,91
Muut siirtosaamiset	75 070,85	202 679,49
Ennakkomenot	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	434 725,58	291 907,67

Kainuun liitolla ei ole pitkäaikaisia saamia.

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät:

LIITETIETO 24		
SIIRTOSAAMISTEN OLENNAISET ERÄT	31.12.2021	31.12.2020
Lyhytaikaiset siirtosaamiset:		
Projektisaamiset	49 756,17	197 302,76
Kela, työpaikkaterveydenhuollon korvaus	4 970,40	
Muut siirtosaamiset yhteensä	20 344,28	5 376,73
Ennakkomenot		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	75 070,85	202 679,49

5.5.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana:

LIITETIETO 25	2021	2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma 1.1.	467 268,63	467 268,63
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella		
Peruspääoma 31.12.	467 268,63	467 268,63
Muut omat rahastot 1.1.	88 204,95	103 215,62
Lisäykset tilikaudella	30 000,00	
Vähennykset tilikaudella	-68 583,00	-15 010,67
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	49 621,95	88 204,95
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 180 091,08	1 180 091,08
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 281 389,16	1 180 091,08
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	54 928,71	101 298,08
Oma pääoma yhteensä 31.12.	1 853 208,45	1 836 862,74

PERUSPÄÄOMA 31.12.2021		
Kunta	Kainuun liitto	%-osuus
Hyrnsalmi	17 377,08	3,72
Kajaani	228 419,35	48,88
Kuhmo	58 124,48	12,44
Paltamo	21 489,10	4,60
Puolanka	18 820,03	4,03
Ristijärvi	8 813,69	1,89
Sotkamo	56 185,32	12,02
Suomussalmi	58 039,57	12,42
	467 268,63	100,00

MUUT OMAT RAHASTOT		
201516 Kainuun tulevaisuusrahasto	Alkusaldo	-88 204,95
Tack Films Oy		3 600,00
Elokuvayhtiö Oy Aamu Ab		10 000,00
Dettmann		2 583,00
Runolaulu-Akatemia		14 000,00
Tack Films		8 400,00
Saldo 31.12.		-49 621,95

Vuoden 2021 aikana Kainuun tulevaisuusrahastosta tehdyistä päätöksistä on maksettava yhteensä 30 000,00 euroa.

26. Erittely poistoeroista: Kainuun liitto ei ole verotussyistä kirjannut poistoeroa.
27. Kainuun liitolla ei ole pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvia velkoja.
28. Kainuun liitto ei ole laskenut liikkeelle joukkovelkakirjalainoja.
29. Kainuun liitolla ei ole pakollisia varauksia.

30. Pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen erittely:

LIITETIETO 30	31.12.2021	31.12.2020
Lyhytaikaiset velat:		
Muulle:		
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	32 120,78	175 620,57
Muut velat	48 864,57	47 657,01
Siirtovelat	416 385,48	374 622,76
YHTEENSÄ	497 370,83	597 900,34

31. Kainuun liitolla ei ole sekkitililimiittiä.

32. Erittely Muut velat -erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin:

LIITETIETO 32	31.12.2021	31.12.2020
Ennakonpidätysvelka	46 485,55	45 473,64
Sosiaaliturvamaksuvelka	1 946,28	1 774,51
Ay-jäsenmaksut	432,74	408,86
YHTEENSÄ	48 864,57	47 657,01

33. Siirtovelkojen olennaiset erät

LIITETIETO 33	31.12.2021	31.12.2020
Kainuun liiton jäsenkunnat, peruspääoman korot		934,54
Lomapalkkavelka	312 678,01	303 444,92
Muut siirtovelat yhteensä	103 707,47	70 243,30
Yhteensä	416 385,48	374 622,76

Pääomien korkotuotot jaoteltuna jäsenkunnittain

Jäsenkunnat	Peruspääoma 31.12.2021	%-osuus	Korko 2021 -0,03	Korko 2020 0,20
Hyrnsalmi	17 377,08	3,72	-4,34	34,75
Kajaani	228 419,35	48,88	-57,10	456,84
Kuhmo	58 124,48	12,44	-14,53	116,25
Paltamo	21 489,10	4,60	-5,37	42,98
Puolanka	18 820,03	4,03	-4,71	37,64
Ristijärvi	8 813,69	1,89	-2,20	17,63
Sotkamo	56 185,32	12,02	-14,05	112,37
Suomussalmi	58 039,57	12,42	-14,51	116,08
Yhteensä	467 268,62	100,00	-116,82	934,54

5.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34. Kainuun liitto ei ole pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut omaisuutta velkojen vakuudeksi.
35. Kainuun liitto ei ole antanut vakuuksia muiden omien sitoumusten vakuudeksi.
36. Kainuun liitto ei ole antanut samaan konserniin kuuluville yhteisöjen puolesta vakuuksia.
37. Kainuun liitolla ei ole muita annettuja vakuuksia.
38. Vuokravastuut (leasing/Siemens), tilanne 31.12.2021

LIITETIETO 38	Päätymispäivä	Vuoden sisällä eräntyvät vastuut	1-5 vuoden kuluttua eräntyvät vastuut	Yhteensä
Neosport IS350 postimak- sukone	31.12.2022	804,04		804,04
Toshiba e -STUDIO6516AC, väritoimikone, sis. 2 laiteta	31.12.2023	3 660,00	3 660,00	7 320,00
Toshiba e -STUDIO6516AC, väritoimikone				
Toshiba e -STUDIO6516AC, väritoimikone	31.12.2024	2 028,00	4 056,00	6 084,00
Yhteensä		6 492,04	7 716,00	14 208,04

39. Kainuun liitto ei ole antanut vastuusitoumuksia samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta.
40. Kainuun liitto ei ole antanut muita vastuusitoumuksia.
41. Kainuun liitolla ei ole muita kuntayhtymää koskevia taseen ulkopuolisia järjestelyjä esimerkiksi kuntayhtymän taloudellisia sopimusvastuita.

5.7 Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen

Kainuun liitolla ei ole esitettäviä ympäristöasioita.

5.8 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42. Henkilöstön lukumäärä vastualueittain

LIITETIETO 42	31.12.2021			31.12.2020		
	Vakituinen	Määräaik.	Yhteensä	Vakituinen	Määräaik.	Yhteensä
Elinkeinot ja aluekehitys	8	6	14	8	5	13
Alueidenkäyttö	3	5	8	4	5	9
Hallintopalvelut	8	1	9	7	1	8
Yhteensä	19	12	31	19	11	30

43. Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut ovat seuraavat:

LIITETIETO 43, Henkilöstökulut	2021	2020
Palkat ja palkkiot	1 778 489,36	1 626 817,33
Eläkekulut	325 582,29	314 941,59
Muut henkilösivukulut	36 545,11	37 997,48
Henkilösivukulut yhteensä	362 127,40	352 939,07
Henkilöstökulut yhteensä	2 140 616,76	1 979 756,40

44. Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut:

LIITETIETO 44	2021	2020
Kainuun Kokoomus ry.	1 967,25	1 089,75
Kainuun Vasemmisto ry.	3 570,00	2 687,00
KD Oulun piiri Kainuun järjestö	58,50	34,50
Kainuun Vihreät ry.	729,38	457,50
Kajaanin Perussuomalaiset	188,00	88,50
Kajaanin Seudun Perussuomalaiset	508,00	392,00
Kajaanin Sosiaalidemokraatit	142,00	30,00
Keskusta Kainuun piiri	9 413,17	7 415,00
Kuhmon Perussuomalaiset	388,92	130,50
Kuhmon Sosiaalidemokraatit	0,00	0,00
Kuhmon Vihreät ry.	0,00	0,00
Oulun Sosiaalidemokraattien piiri	1 830,00	1 319,00
Sotkamon Perussuomalaiset	58,50	34,50
Yhdessä Kajaanin sitoutumattomat	0,00	0,00
Paltamon Perussuomalaiset ry	75,00	0,00
Ylä-Kainuun perussuomalaiset	156,00	0,00
Yhteensä	19 084,72	13 678,25

45. Tilintarkastajan palkkiot

LIITETIETO 45	2021	2020
(BDO Auditor Oy ja KPMG Oy Ab)		
Lakisääteinen tilintarkastus	6 649,50	9 390,00
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan avustaminen		
Muut tilintarkastuspalkkiot		
YHTEENSÄ	6 649,50	9 390,00

46. Omistuksia muissa yhteisöissä

Kainuun liitolla oli KaiCell Fibers Oy:n osakkeita 31.12.2021 15,97 %. Vuonna 2020 KaiCell Fibers Oy järjesti suunnatun osakeannin, johon myös Kainuun liitto osallistui merkittävällä 1. päätöksen mukaisesti 15 000 eurolla 30 000 osaketta (maksettu 01.11.2020 mennessä) ja toisen päätöksen mukaisesti 15 000 eurolla 30 000 osaketta (maksuaika siirretty 30.06.2022).

Muu intressitahoa koskeva tieto

Ei ollut.

LUETTELOT JA SELVITYKSET

4.1 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja säilytysmuoto		
		Säilytysmuoto
Pääkirjanpito	Päiväkirja	sähköinenarkisto
	Pääkirja	sähköinenarkisto
Osakirjanpidot	Palkkakirjanpito:	
	- ansioerittely	sähköinenarkisto
	- palkkalaskelmat	sähköinenarkisto
	vuosilistaus verottajalle	sähköinenarkisto
	Ostoreskontra:	
	- toimittajat, avoimet erät	sähköinenarkisto
	Myyntireskontra:	
	- asiakkaat, avoimet erät	sähköinenarkisto
	Varastokirjanpitojärjestelmä:	
	- inventaarioluettelo	sähköinenarkisto
Käyttöomaisuus-		
kirjanpito	Tapahtumaluettelo	sähköinenarkisto
	Poistoluettelo	sähköinenarkisto
Tilinpäätös	Tase-erittelykirjat	sidottu kirja

4.2 Käytetyt tositelajit 2021	
Tlaji	Nimi
10	Kassatositteet
30	Pankkitositteet
31	Salaiset ostolaskut P2P
32	Ostolaskut P2P
33	Ostolaskut muista järj.
34	Hyvitysten kohdistus OSRE
35	Ostolaskujen maksut
36	Ostolaskut käsin tallennetut
40	Myren viitesuoritukset
41	Myre käsintallennetut suoritukset
42	Intime yleislaskutus
44	Intime Web-laskutus hetilasku
46	Viitesuoritukset/Perintätsto
47	Myre enn.ja maksumäär.kohdistus
48	Sopimuslaskutus
49	Korkolaskut
59	Konvertoidut avoimet laskut
63	eMemo Payments Aico
70	Sisäiset laskut
77	SIS Web-muistiotositteet
78	Sis.laskutus Intime/P2P
80	Web-muistiotosite
81	Käsinkirjatut muistiotositteet
82	Matkalaskut M2
83	Yleismuistiot MYRE
84	Palkkatositteet
85	Luottotappiot
86	Hyvitysten kohdistus MYRE
87	Sumu-poistot
88	Käyttöomaisuuden luovutukset
89	Poistoeron muutokset
90	Vyörytykset
91	Kirjanpidon laskennalliset
92	Kirjanpidon automaattikirjaukset
93	Sisäisenlaskennan laskennalliset
94	Sisäisenlaskennan automaattiset
95	Jaksotukset
96	Kirjanpidon tulos
97	Kirjanpidon tulos laskennallinen
98	Sisäisenlaskennan tulos
99	Sisäisen laskennan tulos laske

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Kainuun maakuntahallitus

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kajaanissa ____/____2022

KPMG Oy Ab, tilintarkastusyhteisö

_____

Antti Kääriäinen

KHT tilintarkastaja

Liite 1: Hallinto ja henkilöstö

Luottamushenkilöhallinto

Maakuntavaltuusto 12.09.2021 saakka	Maakuntavaltuusto 13.09.2021 alkaen
Bäckman Markku, Hyrynsalmi	Arffman Valtteri, Kajaani
Helttunen Erja, Suomussalmi	Enroth Paavo, Kajaani
Holappa Veijo, Suomussalmi	Hatva Teuvo, Kajaani
Huttunen Jarmo, Sotkamo	Heikkinen Aila, Kuhmo
Jarva Marisanna, Paltamo	Hekkala Heikki, Kajaani
Karppinen Leila, Ristijärvi	Huotari Riikka, Sotkamo
Karppinen Veli-Matti, Kajaani	Immonen Marjatta, Kajaani
Kemppainen Anne, Kajaani	Kangasharju Marjo, Kajaani
Kemppainen Katja, Puolanka	Karjalainen Tuukka, Kajaani
Keränen Silja, Kajaani	Karppinen Veli-Matti, Kajaani
Kiljunen Ella, Kajaani	Kemppainen Tuovi, Suomussalmi
Komulainen Ilmo, Kuhmo	Keränen Silja, Kajaani
Korhonen Hannu, Sotkamo	Korhonen Hannu, Sotkamo
Kortelainen Miikka, Kajaani	Korhonen Mari, Ristijärvi
Kyllönen Antero, Kajaani	Kortelainen Juha, I varapj 22.12.2021 alkaen , Hyrynsalmi
Kyllönen Sari, Kajaani	Korvajärvi Tuula, Paltamo
Lukkari Anne, Sotkamo	Kuvaja Karoliina, Kajaani
Mulari Matti, pj , Suomussalmi	Kyllönen Jaakko, Kuhmo
Niemelä Paavo, Kajaani	Kyllönen Sari, Kajaani
Niva Teemu, Kajaani	Liikanen Anu, Puolanka
Nykänen Kati, Hyrynsalmi	Lämpsä Jouni, Kajaani
Nyman Anne, Kajaani	Nykänen Kati, Hyrynsalmi
Oinas-Panuma Kaisa, Kuhmo	Pakkala-Juntunen Sanna, Kajaani
Partanen Minna, Kajaani	Partanen Minna, Kajaani
Pietilä Olli, Ristijärvi	Polvinen Mikko, pj , Kuhmo
Piirainen Raimo, II varapj , Kajaani	Pyykkönen Jari-Pekka, Paltamo
Pyykkönen Tuomas, Suomussalmi	Pääkkönen Matti, Kuhmo
Pääkkönen Matti, Kuhmo	Pöllänen Tuija, Kajaani
Rimpiläinen Anni, Kajaani	Rajala Seppo, Puolanka
Sarparanta Tiina, I varapj , Kajaani	Seppänen Juhani, II varapj , Suomussalmi
Sarsila Kalle, Puolanka	Sorvari Yrjö, Sotkamo
Sistonen Toivo, Kajaani	Sotala Anssi, Ristijärvi
Soldatkin Päivi, Paltamo	Säkkinen Timo, Suomussalmi
Sorvari Yrjö, Sotkamo	Toivanen Pinja, I varapj 22.12.2021 saakka , Sotkamo
Virtanen Kirsi, Kuhmo	Veteläinen Milla, Suomussalmi

Maakuntahallitus 12.09.2021 saakka	Maakuntahallitus 13.09.2021 alkaen
Aavakare Eila, I varapj , Kajaani	Aavakare Eila, I varapj , Kajaani
Huttu-Juntunen Terttu, Suomussalmi	Heikkinen Salla, Ristijärvi
Kortelainen Juha, Hyrynsalmi	Huttu-Juntunen Terttu, Suomussalmi
Korhonen Timo, pj , Sotkamo	Kaikkonen Vesa, Kajaani
Nieminen Markku, Paltamo	Kempainen Esa, Hyrynsalmi
Oikarinen Markku, Kajaani	Oikarinen Markku, II varapj , Kajaani
Ojavuo Maarit, Kajaani	Pääkkönen Kari, pj , Sotkamo
Peltola Harri, Puolanka	Rautiainen Esko, Puolanka
Rauhala Maarit, Kuhmo	Rimpiläinen Anni, Kajaani
Räisänen Aki, Kajaani	Saastamoinen Jyri, Paltamo
Suutari Eero, Kajaani	Tervonen Miariikka, Kajaani
Tolonen Tarja, II varapj , Ristijärvi	Vilén Seppo, Kuhmo

Tarkastuslautakunta 12.09.2021 saakka	Tarkastuslautakunta 13.09.2021 alkaen
Bäckman Markku, Hyrynsalmi	Hekkala Heikki, Kajaani
Holappa Veijo, pj , Suomussalmi	Karjalainen Tuukka, Kajaani
Keränen Silja, varapj , Kajaani	Karppinen Veli-Matti, Kajaani
Komulainen Ilmo, Kuhmo	Keränen Silja, pj , Kajaani
Lukkari Anne, Sotkamo	Korvajärvi Tuula, vara pj , Paltamo
Nykänen Kati, Hyrynsalmi	Pakkala-Juntunen Sanna, Kajaani
Pyykkönen Tuomas, Suomussalmi	Pyykkönen Jari-Pekka, Paltamo

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) 10.10.2021 saakka	Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) 11.10.2021 alkaen
Hatva Teuvo, Kajaani	Pääkkönen Kari, pj. , Sotkamo
Komulainen Eija, Kuhmo	Kempainen Esa, Hyrynsalmi
Nieminen Markku, Paltamo	Hatva Teuvo, Kajaani
Peltola Harri, I vpj. , Puolanka	Polvinen Mikko, Kuhmo
Tolonen Tarja, Ristijärvi	Karjalainen Anita, Paltamo
Korhonen Timo, pj. , Sotkamo	Rajala Seppo, Puolanka
Niemelä Anniina, Suomussalmi	Heikkinen Salla, Ristijärvi
Korhonen Jaana, II vpj. , Kainuun ELY-keskus	Seppänen Sakari, II vpj. , Sotkamo
Loukasmäki Pasi, Kainuun ELY-keskus	Niemelä Anniina, Suomussalmi
Myllyoja Sari, Kainuun ELY-keskus	Korhonen Jaana, I vpj. , Kainuun ELY-keskus
Väisänen Tuula, Kainuun ELY-keskus	Loukasmäki Pasi, Kainuun ELY-keskus
Virtasalo Eija, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	Myllyoja Sari, Kainuun ELY-keskus
Karjalainen Markku, MTK-Pohjois-Suomi/Kajaani	Virtasalo Eija, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Karppinen Veli-Matti, III vpj. , Kainuun Nuotta ry	Mikkonen Tuomo, Suomen Metsäkeskus
Korhonen Jari, Kainuun Yrittäjät	Heiskanen Miikka-Aukusti, SAK:n ammatillinen paikallisjärjestö
Lämpsä Jouni, SAK:n ammatillinen paikallisjärjestö	Törrö Tiina, STTK
Sivonen Tuula, Elinkeinoelämän keskusliitto EK	Moilanen Jani, Kauppakamari/Kajaanin osasto
	Tervonen Anu, III vpj. , Kainuun Yrittäjät ry
	Karjalainen Markku, MTK-Pohjois-

	Suomi/Kajaanin toimisto
	Lyytikäinen Lasse, Kainuun järjestöasiain neuvottelukunta
Asiantuntijat	
Mikkonen Tuomo, Suomen Metsäkeskus, Kainuun alueyksikkö	Savolainen Terttu, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Ojavuo Maarit, Insinööriliitto	Kostamo Katri, ProAgria Kainuu
Romppainen Heikki, STTK	Virtanen Vesa, Kajaanin yliopistokeskus
Kostamo Katri, ProAgria Kainuu	Tuominen Anssi, Koulutusliikelaitos KAO
Savolainen Terttu, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto	Keränen Mikko, Kajaanin ammattikorkeakoulu Oy
Virtanen Vesa, Kajaanin yliopistokeskus	Leppänen Risto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (liikenne vastuualue)
Keränen Mikko, Kajaanin ammattikorkeakoulu Oy	Tolvanen Anne, Luonnonvarakeskus LUKE
Ilola Riitta, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	Malinen Pentti, Kainuun liitto
Malinen Pentti, Kainuun liitto	Ponnikas Jouni, Kainuun liitto
Ponnikas Jouni, Kainuun liitto	Paloniemi Oili, Kainuun liitto, siht.
Paloniemi Oili, Kainuun liitto, siht.	

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö (MYRS)	
Laitinen Atte	Kainuun ELY-keskus
Möttönen Mari	Kainuun ELY-keskus
Määttä Juha	Kainuun ELY-keskus
Pitkänen Outi	Kainuun ELY-keskus
Summanen Mervi	Kainuun ELY-keskus
Karjalainen Sanna	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Koskelo Annukka	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Malinen Pentti, pj.	Kainuun liitto
Ponnikas Jouni	Kainuun liitto
Paloniemi Oili, siht.	Kainuun liitto

Nuorisovaltuusto 1/2020-9/2021	Nuorisovaltuusto 10/2021-08/2022
Kinnunen Jenny, pj. , Kajaani	Kyllönen Jonna, pj. , Kajaani
Piirainen Anni, I varapj. , Kuhmo	Korhonen Juuso, I varapj. , Sotkamo
Kyllönen Kiia, Paltamo	Heikkinen Maire, II varapj. , avoin paikka
Holappa Milena, Puolanka	Kemppainen Nelly, III varapj. , Puolanka
Korpela Elina, Ristijärvi	Seppänen Suvi, Hyrynsalmi
Heikkilä Jussi, II varapj. , Sotkamo	Piirainen Anni, Kuhmo
Vasunta Onni-Lenni, Suomussalmi	Kilpiäinen Leevi, Paltamo
Huotari Veeti, KAO oppilaskunta	Piipponen Irene, Ristijärvi
Hietanen Senja, KAMK oppilaskunta KAMO	Vasunta Onni-Lenni, Suomussalmi
Tervo Anna, avoin paikka	Hirsimäki Emma, KAMK opiskelijakunta, KAMO
Pääkkö Nella, avoin paikka	Kärkkäinen Henna Emilia, KAO oppilaskunta
Pääkkönen Milja, avoin paikka	Karjalainen Fanni, siht., avoin paikka
Liljeblad Laura, avoin paikka	Tervo Anna, avoin paikka
Liimatta Fiinu, avoin paikka	Österberg Venla, avoin paikka

Johtoryhmä	
-------------------	--

Malinen Pentti, pj	maakuntajohtaja
Ponnikas Jouni	aluekehitysjohtaja
Halonen Paula	hallintojohtaja
Heikkinen Hannu	suunnittelujohtaja (28.02.2021 saakka)
Schroderus Sanna	aluesuunnitteluasiantuntija, henkilöstön edustaja (14.01.2021 saakka)
Schroderus Sanna	suunnittelujohtaja (01.03.2021 alkaen)
Eskelinen Sari	viestintäpäällikkö (01.02.-31.12.2021)
Mikkonen Salli, siht.	johdon assistentti (siht. 14.10.2021 saakka)
Korhonen Sinikka, siht.	palvelusihteeri (siht. 13.12.2021 alkaen)
Korhonen Arja	viestintäasiantuntija, henkilöstön edustaja (05.02.-15.09.2021)
Sormunen Henna	erityisasiantuntija, henkilöstön edustaja (01.10.2021 alkaen)

Mainetiimi	
Hirvonen Leena	Kainuun Sanomat
Holopainen Soile	Kuhmon kaupunki
Haapalainen Sami	Puolangan kunta
Hämäläinen Risto	Kajaanin kaupunki
Härkönen Minna	Paltamon kunta
Jansson Oiva	Ristijärven kunta
Kallunki Jonna	Kajaanin kaupunki
Karvonen Marko	Sotkamon kunta
Keränen Tanja	Kajaanin ammattikorkeakoulu
Komulainen Minna	Kainuun liitto
Korhonen Milja	Kajaanin kaupunki
Korhonen Salla	Paltamon kunta
Korhonen Sinikka, siht. , 13.12.2021 alkaen	Kainuun liitto
Laukkanen Aija	Sotkamon kunta
Linjala Hanna	Kajaanin ammattikorkeakoulu
Loukusa Kristi	RekryKainuu -hanke, Kainuun ELY-keskus
Maaninka Jonne	Suomussalmen kunta
Malinen Pentti, pj.	Kainuun liitto
Mikkonen Salli, siht. 14.10. 2021 saakka	Kainuun liitto/hyvinvointialueen valmistelu
Mikkonen Tuomo	Metsäkeskus
Mäkelä Sointu	Kajaanin ammattikorkeakoulu
Määttä Tytti	Kuhmon kaupunki
Oksman Birit	Kara-hanke, Kainuun Yrittäjät
Pekkala Terho	Kainuun sote
Pitkänen Outi	Kainuun ELY-keskus
Ponnikas Jouni	Kainuun liitto
Pursiainen Jyrki	Kainuun sote
Roininen Katri	Kajaanin ammattikorkeakoulu
Tahvanainen Tuomo	Kainuun liitto
Tervonen Anu	Kainuun Yrittäjät
Utriainen Minna	Kainuun liitto
Ylä-Outinen Päivi	RekryKainuu -hanke, Kainuun ELY-keskus

Kansainvälisten asioiden tiimi	
Sukuvaara Katja	
Huotari Jussi	
Mustonen Minna	
Petrova Tatiana	
Karppinen Paula	
Komulainen Minna	
Malinen Pentti	
Ponnikas Jouni	
Schroderus Sanna	
Vilhu Eero	
Isojärvi Mari	
Tahvanainen Tuomo	
Utriainen Minna	
Vieraat:	
Turunen Tatu	Kainuun ELY-keskus
Möttönen Mari	Kainuun ELY-keskus
Haataja Jyrki	Metsäkeskus
Aalto Kari	Brysselin EU-toimisto
Pääkkönen Kari	Kainuun maakuntahallitus
Keränen Mikko	Kajaanin ammattikorkeakoulu
Ahopelto Maire	Kainuun sote -kuntayhtymä

Laajennettu viestintätiimi	
Eskelinen Sari, pj. (01.02.-31.12.2021)	
Halonen Paula	
Komulainen Minna	
Korhonen Arja, siht.	
Korhonen Sinikka	
Malinen Pentti	
Mikkonen Salli (14.10.2021 saakka)	
Mustonen Minna	
Nikola-Määttä Sanna (12.04.2021 alkaen)	
Ponnikas Jouni	
Schroderus Sanna	
Sormunen Henna	
Sukuvaara Katja (22.02.2021 alkaen)	
Tahvanainen Tuomo	

Viestintätiimi	
Eskelinen Sari, pj. (01.02.-31.12.2021)	
Komulainen Minna	
Korhonen Arja, siht.	
Mikkonen Salli (14.10.2021 saakka)	
Mustonen Minna	
Utriainen Minna (16.08.2021 alkaen)	

Hallintotiimi	
Halonen Paula, pj.	
Kokkonen Aila	
Korhonen Arja	
Kyllönen Kirsi	
Paloniemi Oili	
Mikkonen Salli (14.10.2021 saakka)	
Korhonen Sinikka (13.12.2021 alkaen)	
Eskelinen Sari (01.02.-31.12.2021)	

Hanketiimi	
Immonen Heikki	
Juntunen Martti	
Karppinen Paula	
Komulainen Minna	
Malinen Pentti	
Paloniemi Oili, siht.	
Ponnikas Jouni, pj.	
Schroderus Sanna	
Sormunen Henna	
Sukuvaara Katja	
Vilhu Eero	

Ennakointi- ja seurantaryhmä	
Ponnikas Jouni, pj.	Kainuun liitto
Sormunen Henna, siht.	Kainuun liitto
Karppinen Paula	Kainuun liitto
Vilhu Eero	Kainuun liitto
Malinen Pentti	Kainuun liitto
Hämäläinen Risto	Kajaanin kaupunki (kuntien edustaja)
Keränen Heimo	Hyrynsalmen kunta (kuntien edustaja)
Laitinen Atte	Kainuun ELY-keskus
Ristioja Anne	Kainuun ELY-keskus
Määttä Juha	Kainuun ELY-keskus
Virtanen Vesa	Kajaanin yliopistokeskus
Sivonen Raimo	Kajaanin ammattiopisto
Keränen Mikko	Kajaanin ammattikorkeakoulu
Tuominen Anssi	Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos
Pikkarainen Marita	Kainuun sote
Huovinen-Tervo Marjo	Kainuun sote
Tervonen Anu	Kainuun Yrittäjät

Kainuun liiton henkilöstö

Vakinainen henkilöstö

ESKELINEN, Sari (01.02.-31.12.2021)
YTM, viestintäpäällikkö

HALONEN, Paula
VT, OTK, KTM, hallintojohtaja

HEIKKINEN, Hannu (28.02.2021 saakka)
DI, suunnittelujohtaja

IMMONEN, Heikki
HM, EU-hankekoordinaattori

JUNTUNEN, Martti
Teknikko, maankäyttöasiantuntija

KARPPINEN, Paula
FM, aluekehityspäällikkö

KOKKONEN, Aila
Merkonomi, asianhallintasihteeri

KOMULAINEN, Minna
TkT, KTM, MMM, aluekehitysasiantuntija

KORHONEN, Arja
Tradenomi, viestintäasiantuntija

KYLLÖNEN, Kirsi
Merkonomi, palvelusihteeri

MALINEN, Pentti
FL, maakuntajohtaja

MIKKONEN, Salli
Merkonomi, johdon assistentti
(Kainuun hyvinvointialueen valmistelukoordinaattorina 15.10.2021-31.12.2022, 80 %)

MUSTONEN, Minna
Tradenomi, kansainvälisten asioiden assistentti

NIKOLA-MÄÄTTÄ, Sanna (vapaalla 11.06.2021 alkaen)
liikuntatieteiden maisteri, Insinööri (ylempi AMK), suunnittelija

PALONIEMI, Oili
Merkantti, EU-koordinaattori

PONNIKAS, Jouni
FT, aluekehitysjohtaja

SCHRODERUS, Sanna
FM, aluesuunnitteluasiantuntija (28.02.2021 saakka)
suunnittelujohtaja (01.03.2021 alkaen)

SORMUNEN, Henna
FM, erityisasiantuntija

SUKUVAARA, Katja
FM, aluekehityspäällikkö

VILHU, Eero
YTM, aluekehitysasiantuntija

Määräaikainen henkilöstö

CHANIOTOU, Ninetta (02.09.2019-30.04.2022)
projektipäällikkö

HUOTARI, Jussi (14.01.2019-30.04.2022)
YTM, projektipäällikkö

ISOJÄRVI, Mari (01.08.2021-20.05.2022)
ympäristötekniikan insinööri, AMK, suunnittelija

KARPPINEN, Heidi (10.02.2020-09.04.2021)
filosofian maisteri, metsätalousinsinööri, projektipäällikkö

KERÄNEN, Virpi (17.02.2020-31.12.2021)
tradenomi, projektipäällikkö, projektityöntekijä

KINNUNEN, Viktoria (07.09.2020-30.06.2021)
tiedonhallinnan asiantuntija

KORHONEN, Sinikka (13.12.2021-31.12.2022)
kotitalousteknikko, palvelusihteeri

KURTTI, Rauno (01.10.2018-30.06.2021, 01.08.-31.12.2021)
projektipäällikkö, erityisasiantuntija

LEINONEN, Markus (01.08.2020-31.03.2022)
projektipäällikkö, projektityöntekijä

MOILANEN, Kati (01.03.2021-31.03.2022)
projektsihteeri, hallintosihteeri

MÄKELÄ, Tommi (01.12.2018-31.05.2021)
DI, liikenneasiantuntija

PETROVA, Tatiana (01.06.2020-30.06.2022)
tradenomi, projektipäällikkö

TAHVANAINEN, Tuomo (01.03.2021-31.03.2022)
projektipäällikkö

Harjoittelijat, siviilipalvelusmiehet, kesätyöntekijät

KRIIKKULA, Tiina (05.10.2020-31.01.2022)
suunnittelija, korkeakouluopiskelija, harjoittelija

UTRIAINEN, Minna (01.08.2022-31.03.2022)
suunnittelija, korkeakouluopiskelija, harjoittelija

KAINUUN LIITTO

Julkaisuluettelo 1.1.2013 alkaen

Sarja A: virallisesti hyväksytyt julkaisut

Sarja B: selvitykset ja tutkimukset

Sarja C: hallinnolliset asiakirjat

Sarja D: monistesarja

Sarja A		
A:1	Kainuun maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma eli TOT-SU 2014-2015	2013
A:2	Kainuun maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma eli TOPSU 2015-2016	2014
A:3	Kainuu-ohjelma	2014
A:4	Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan selostus	2014
A:5	Kainuun 1. vaihemaakuntakaava	2015
A:6	Viestinnän linjaukset 2016-2020	2015
A:7	Kainuun maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma eli TOPSU 2016 – 2017	2015
A:8	Kainuun maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma eli TOPSU 2017 - 2018	2016
A:9	Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava	2016
A:10	Kainuu-ohjelma, Maakuntasuunnitelma 2035, Maakuntaohjelma 2018-2021	2017
A:11	Kainuun maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma TOPSU 2019-2020 Kasvua Kainuuseen	2018
A:12	Kainuun tuulivoimamaakuntakaava	2019
A:13	Viestinnän linjaukset 2021-2024	2021
A:14	Kainuun maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma eli TOPSU 2021-2022	2021
A:15	Kainuu-ohjelma (Maakuntasuunnitelma 2040 ja maakuntaohjelma 2022-2025)	2021
Sarja B		
B:1	Kainuu - kaunis mutta kaukana, Kainuun maakuntakuvatutkimus	2013
B:2	Kainuun skenaariot 2035 loppuraportti	2013
B:3	Kainuun ympäristöohjelma 2020	2013
B:4	Kainuun Venäjä –strategia 2020	2013
B:5	Kainuun maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen täydennys	2013
B:6	Kainuun kaupan palveluverkkoselvitys	2013
B:7	Selvitys Kainuun biotalouden aluetalousvaikutuksista – Kainuun biotalouden aluemallinnus. (2014) Aluekehityssäätiö & Helsingin yliopisto, Ruralia-Instituutti	2014
B:8	Kainuun maakuntakaavan seurantaraportti 2015	2015
B:9	Selvitys digitalisaation mahdollisuuksista Kainuussa. (Kainuun ennakointihanke, Ramboll Management Consulting)	2015
B:10	Kainuun tuulivoimamaakuntakaava. Vaikutukset NATURA 2000-verkoston alueisiin	2015
B:11	Ekologiset yhteydet, luontomatkailu ja hiljaiset alueet Kainuun aluekehityksessä ja maakuntakaavoituksessa. ELMA-hankkeen loppuraportti	2016
B:12	Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet	2018
B:13	Kainuun matkailustrategia 2018-2021	2018
B:14	Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelma	2018
B:15	Luonnollisesti – Kainuu, Kainuun maakuntakuvatutkimus	2017

	2017	
B:16	Kainuun kaivannaisstrategia 2019-2025	2019
B:17	Kainuun kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2019-2022	2019
B:18	Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan seurantaraportti	2020
B:19	Monipaikkaisuus Kainuussa	2021
B:20	Naisnäkökulmaa Kainuuseen	2021
B:21	Kainuun Venäjä -strategia 2021-2027	2021
B:22	Kainuu maakuntakuvatutkimus 2020	2021
Sarja C		
C:1	Kainuun edunajamisen hankeluettelo 2013	2013
C:2	Kainuun liiton toimintasuunnitelma ja talousarvio 2014 ja taloussuunnitelma 2014-2016	2013
C:3	Kainuun edunajamisen hankeluettelo 2014	2014
C:4	Kainuun liiton toiminta- ja taloussuunnitelma 2015-2017 ja talousarvio 2015	2014
C:5	Kainuun edunajamisen hankeluettelo 2015	2015
C:6	Talous- ja toimintasuunnitelma 2016-2018 ja talousarvio 2016	2015
C:7	Tilinpäätös ja toimintakertomus 2015	2016
C:8	Talous- ja toimintasuunnitelma 2017-2019 ja talousarvio 2017	2017
C:9	Tilinpäätös ja toimintakertomus 2016	2017
C:10	Talous- ja toimintasuunnitelma 2018-2019 ja talousarvio 2018	2017
C:11	Tilinpäätös ja toimintakertomus 2017	2018
C:12	Talousarvio vuodelle 2019, Talous- ja toimintasuunnitelma vuosille 2019-2020	2018
C:13	Tilinpäätös ja toimintakertomus 2018	2019
C:14	Talousarvio vuodelle 2020, Talous- ja toimintasuunnitelma vuosille 2020-2022	2019
C:15	Tilinpäätös ja toimintakertomus 2019	2020
C:16	Talousarvio vuodelle 2021, Talous- ja toimintasuunnitelma vuosille 2021-2023	2020
C:17	Tilinpäätös ja toimintakertomus 2020	2021
C:18	Talousarvio vuodelle 2022, Talous- ja toimintasuunnitelma vuosille 2022-2024	2021
C:19	Tilinpäätös ja toimintakertomus 2021	2022
Sarja D		
D:1	Kainuun seudullisesti merkittävät ampumaradat 2013	2013
D:2	Yhteisöllisyydellä turvallisuutta Kainuussa. Kainuun turvallisuussuunnitelma 2015 – 2018	2015
D:3	Vuokin reitti Vienaan toimintamalli	2017
D:4	Toisen maailmansodan sotahistoriakohteet Kainuun maakuntakaavoituksessa	2019

Kainuun liitto

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani

Puh. 040 722 0900

S-posti kirjaamo@kainuunliitto.fi

www.kainuunliitto.fi